

„Fiatalok és nyári kockázatok a biztonságos
szórakozás lehetőségei” Szakmai nap
ZUGLÓI KEF ÉS TISZTA JÖVŐÉRT
ALAPÍTVÁNY SZAKMAI NAP
2026.06.08.

**Budapesti serdülők rizikómagatartása
és addiktológiai problémái**

ESPAD 2024

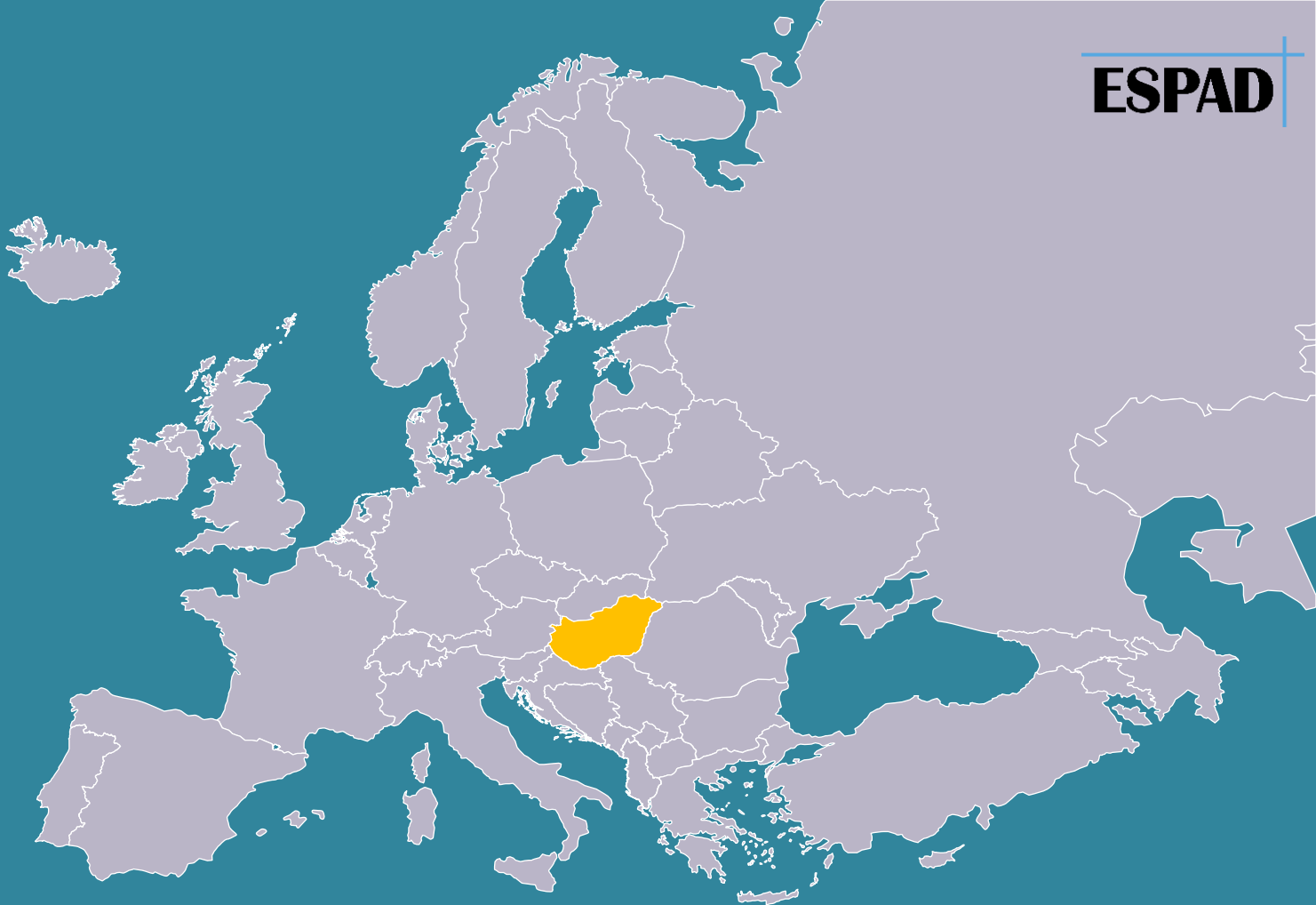
Dr. Arnold Petra

Semmelweis Egyetem ETK Addiktológiai Tanszék

ESPAD

AZ ELŐADÁS VÁZLATA

- I. ESPAD háttere, célja**
- II. Budapesti helyzetkép 2024:
dohányzás, alkohol-, drogfogyasztás,
viselkedési függőségek**
- III. Trend 2019-2024**
- IV. Rizikó-, protektív tényezők**

ESPAD HÁTTERE ÉS CÉLJA

HÁTTÉR ÉS CÉL

ESPAD=*European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*=Európai Iskolavizsgálat Alkohol- és Egyéb Drogfogyasztásról

Cél: A fiatalok dohányzás, alkohol- és drogfogyasztási szokásaiban, valamint viselkedési függőségekben bekövetkezett változások mérése, nemzetközi összehasonlítása valamint a rizikótényezők azonosítása

- Négy évente ismétlődő kutatás
- Első adatfelvétel: 1995
- 2024 – 8. hullám
- 37 európai ország részvételével
- **ESPAD nemzetközi protokoll** – ezzel biztosítva az egyes országok közötti összehasonlítást

HÁTTÉR ÉS CÉL

Befogadó intézmény:

- Budapesti Corvinus Egyetemen Kommunikáció és Szociológia Intézet
- 2025-től befogadó intézmény: Semmelweis ETK Addiktológiai Tanszék

Vezető kutató:

Arnold Petra (2025-től Principal Investigator-PI) és Elekes Zsuzsanna (PI: 1995-2025)

További résztvevő szakértők:

- Kapitány-Fövény Máté (Nyíró, Semmelweis) – viselkedési függőségek, pszichológiai kérdések
- Domokos Tamás (Kodolányi) - módszertan
- Horváth Ágoston (HUN-REN) - módszertan
- Kutrovátz Kitti (Corvinus) - képernyőhasználat
- Felföldi Tamás (HUN-REN) – kutatási asszisztens
- Csanaky András, Horváth Zsolt, Csanaky Márk (Szociográf) - adatfelvétel

A kutatás finanszírozója:

- NKFIH K146029
- HUN-REN-Corvinus Társadalomepidemiológiai Kutatócsoport
- Kodolányi János Egyetem Szociológia Tanszék

VIZSGÁLT TÉMAKÖRÖK

- Dohányzás (alternatív dohánytermékek)
- Alkoholfogyasztás
- Drogfogyasztás (tiltott szer, gyógyszerek, dizájner drogok)
- Viselkedési függőségek: közösségi média, szerencsejáték, videójáték, okostelefon (hazai)
- Energiaital, kávé (hazai)
- Egészségmagatartás (hazai)
- Mentális egészség (depresszió, szorongás, stressz)
- Családi, baráti kapcsolatok
- Szabadidőeltöltési szokások
- Prevenációs részvétel

A társadalmi változásokra reflektál!

MINTAVÉTEL

Célcsoport: 16 évesek (2024-ben 2008-ban született diákok)

Mintavételi keret: 9-10. évfolyamosok

Mintanagyság ESPAD protokoll: legalább 2400
16 éves

Mintavétel: rétegzett véletlen mintavétel
(régió, évfolyam, iskola típusa)

Mintavételi egység: osztály

ADATFELVÉTEL

- Adatfelvétel 2024. március-május
- **Kutatásban való részvétel anonim, önkéntes**
- **Papír alapú kitöltés** (2024-ben először online almintán)
- Corvinus Egyetem Etikai Bizottság jóváhagyása
- **Iskola igazgatóknak megkereső levél:** az EUDA, az Európa Tanács, valamint a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal, Belügyminisztérium köznevelési államtitkár támogató levelei
- **Osztályos lekérdezés**
- Kérdezés során csak a kérdezőbiztos van jelen, a tanár nem!
- **Szülők passzív beleegyezése:** amennyiben az iskola igazgató kérte (volt aktív beleegyezés)

MINTA 2024

Országos reprezentatív minta középiskolák 9-10. évfolyamán

- Résztvevő iskolák száma: 277
- Résztvevő osztályok száma: 297
- Résztvevő diákok száma: 6330 (tisztítás után 6291)
Ebből 16 éves: 2700 (tisztítás után 2638)
- Visszautasítás: osztályok 22,5%-a
- A minta a 2008-ban születettek 90%-át reprezentálja

Budapesti minta nagyság

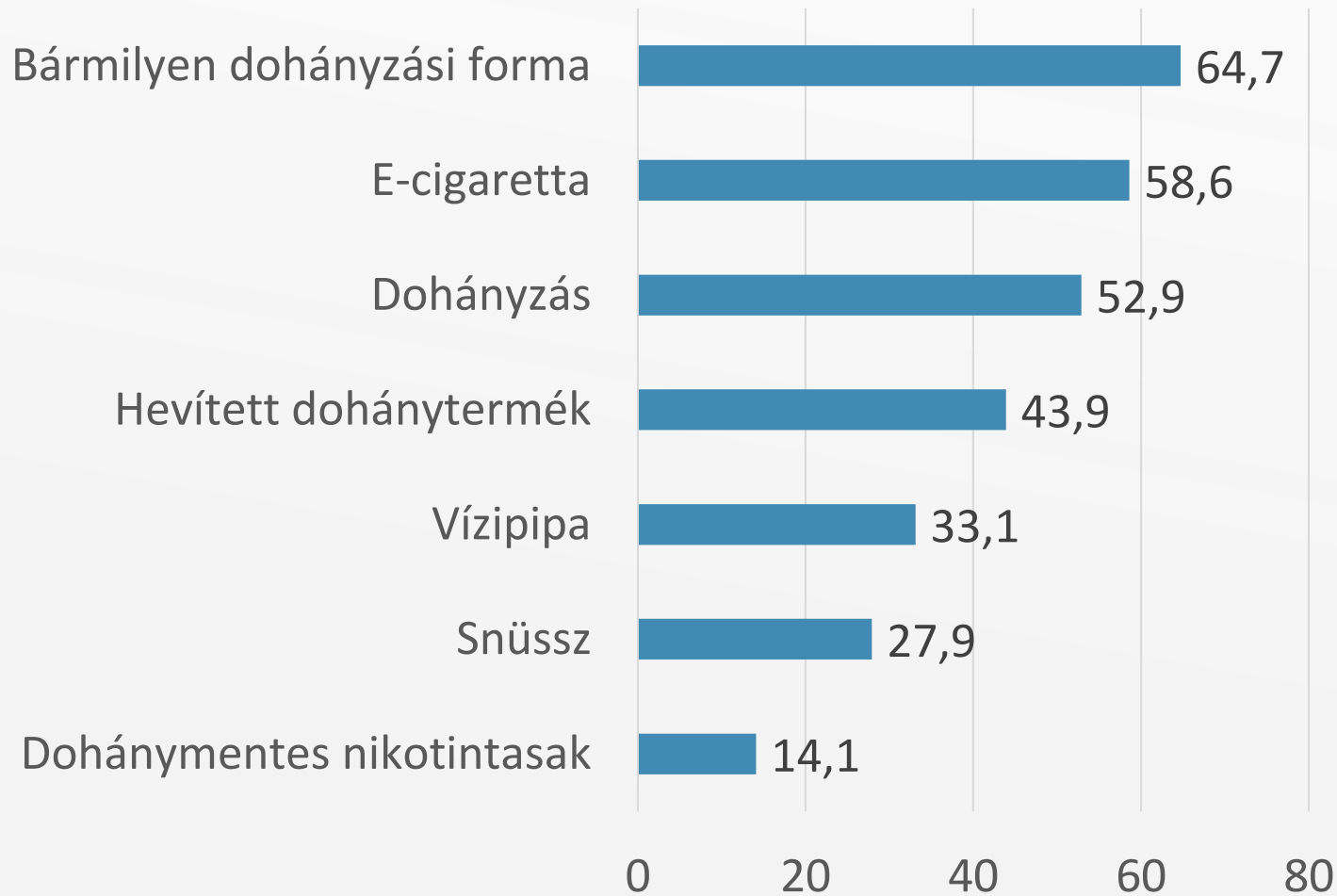
2024-ben: 1450 fő

2019-ben: 955 fő

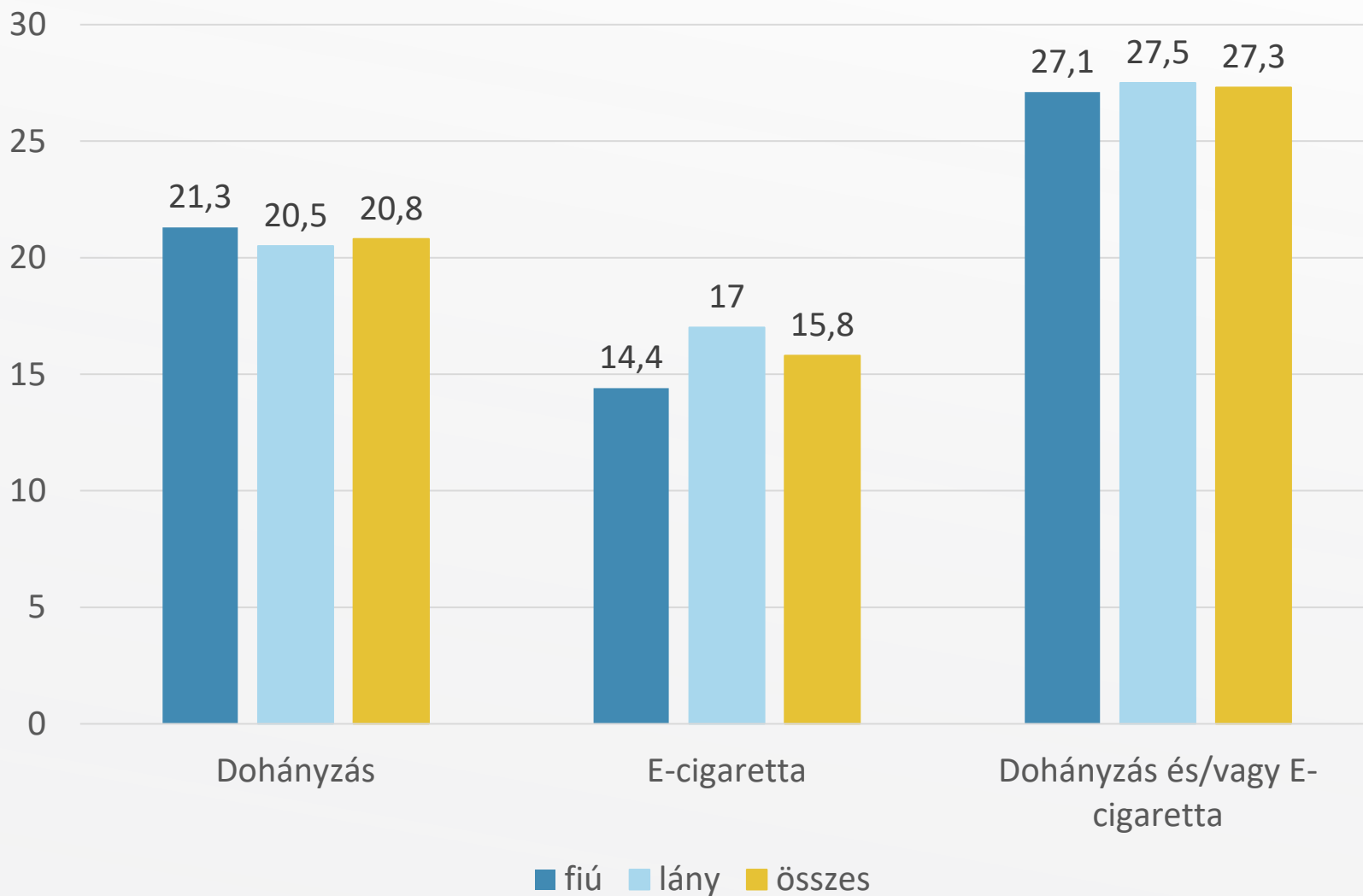

DOHÁNYZÁS

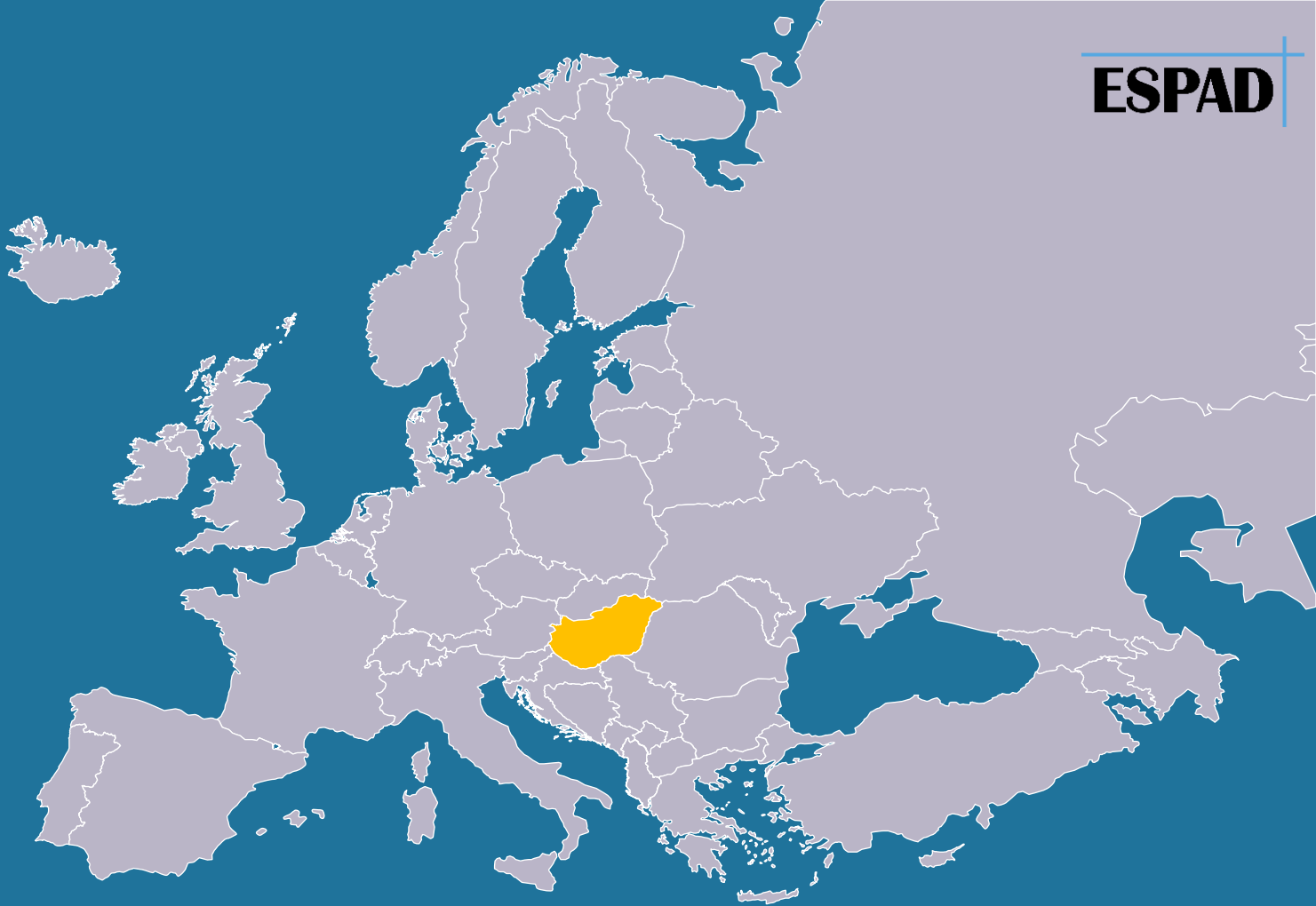
Különböző dohányzási formák életprevalencia értéke a budapesti 9-10. évfolyamos diákok körében 2024-ben (%)

Dohányzás és e-cigaretta napi használók aránya a budapesti 9-10. évfolyamos diákok körében 2024-ben (%)

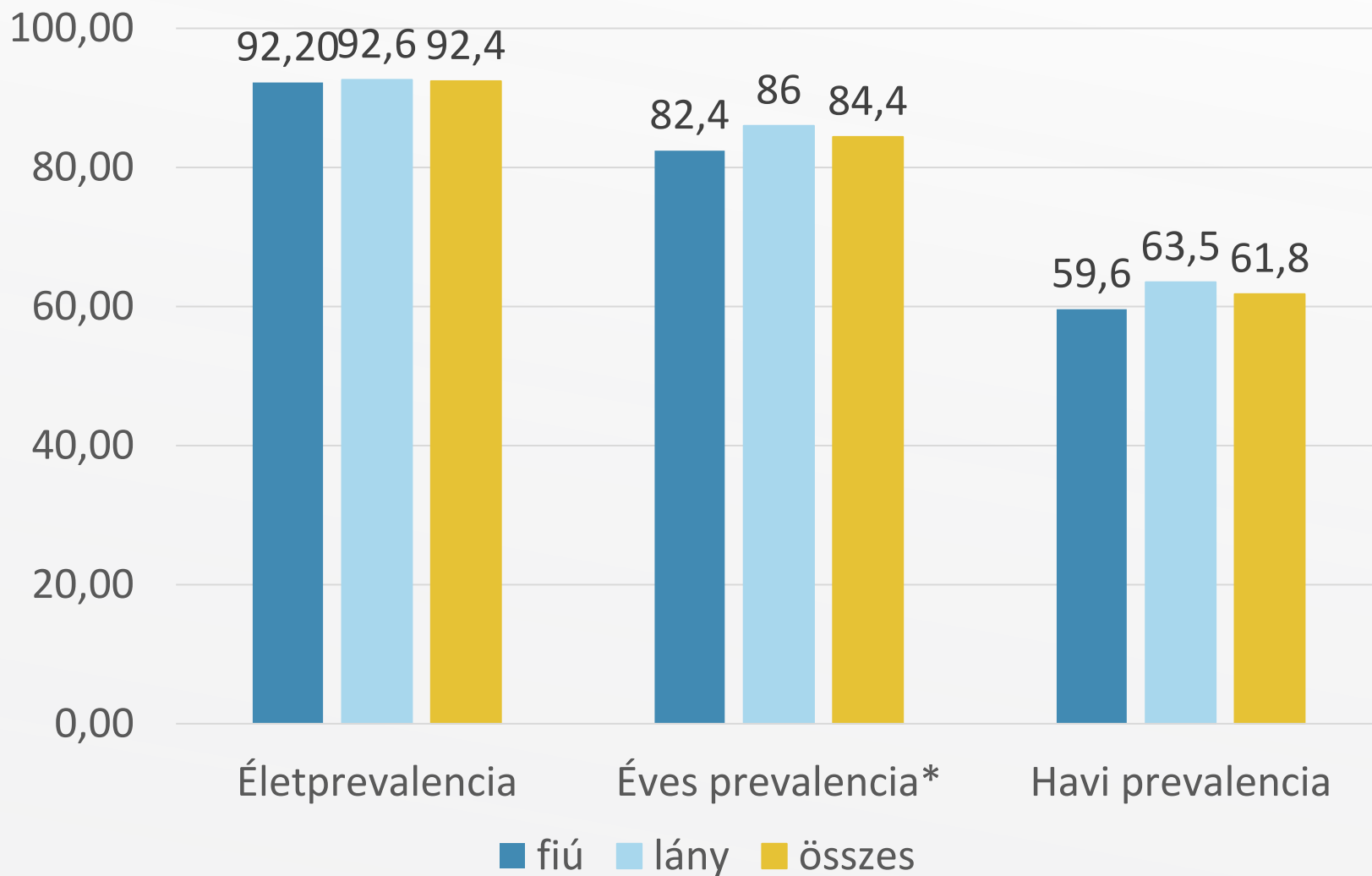

* $p < 0,05$

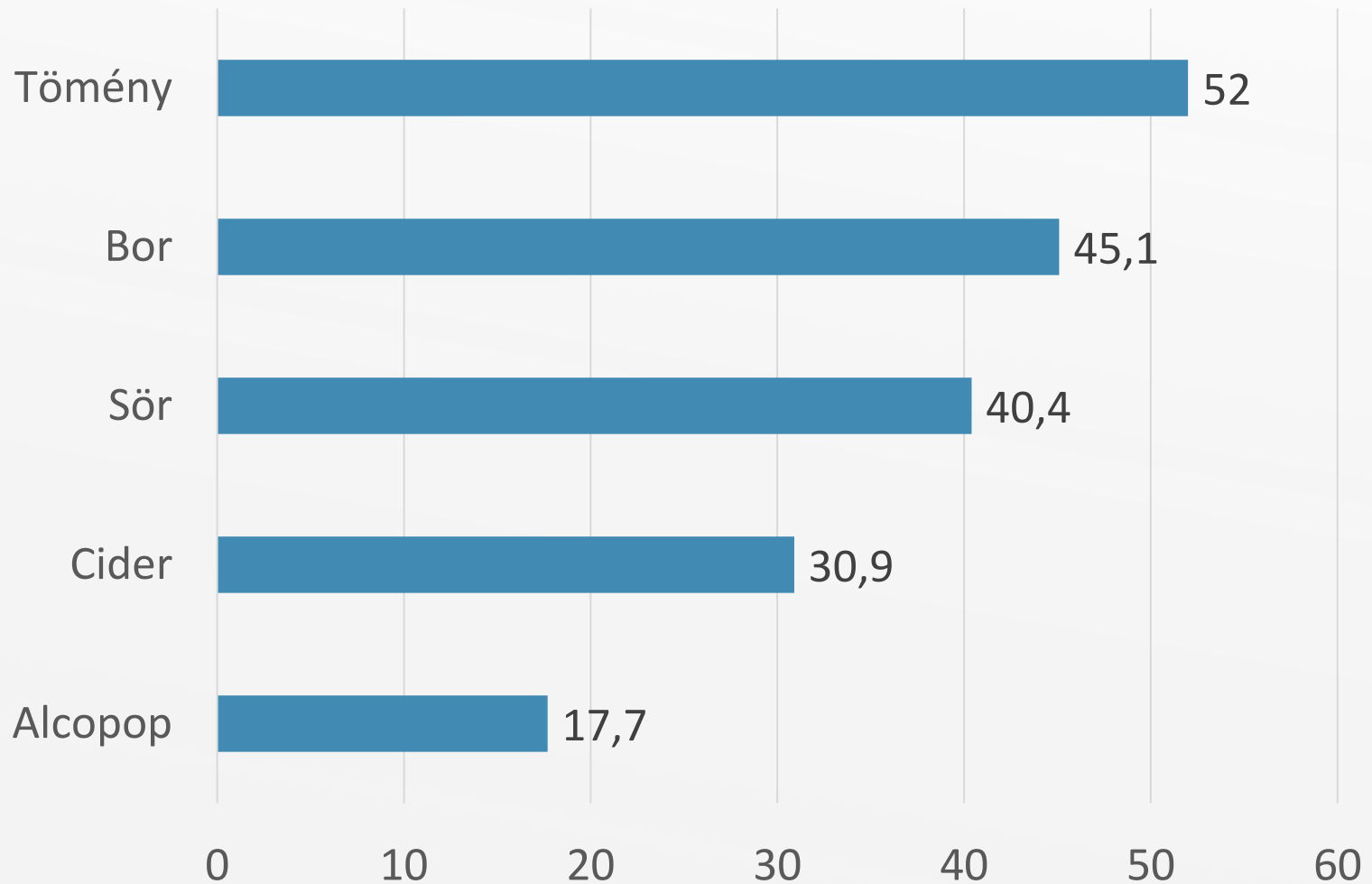
ALKOHOLFOGYASZTÁS

Alkoholfogyasztás élet, éves és havi prevalencia értékei nemi bontásban a budapesti 9-10. évfolyamos diákok körében 2024-ben (%)

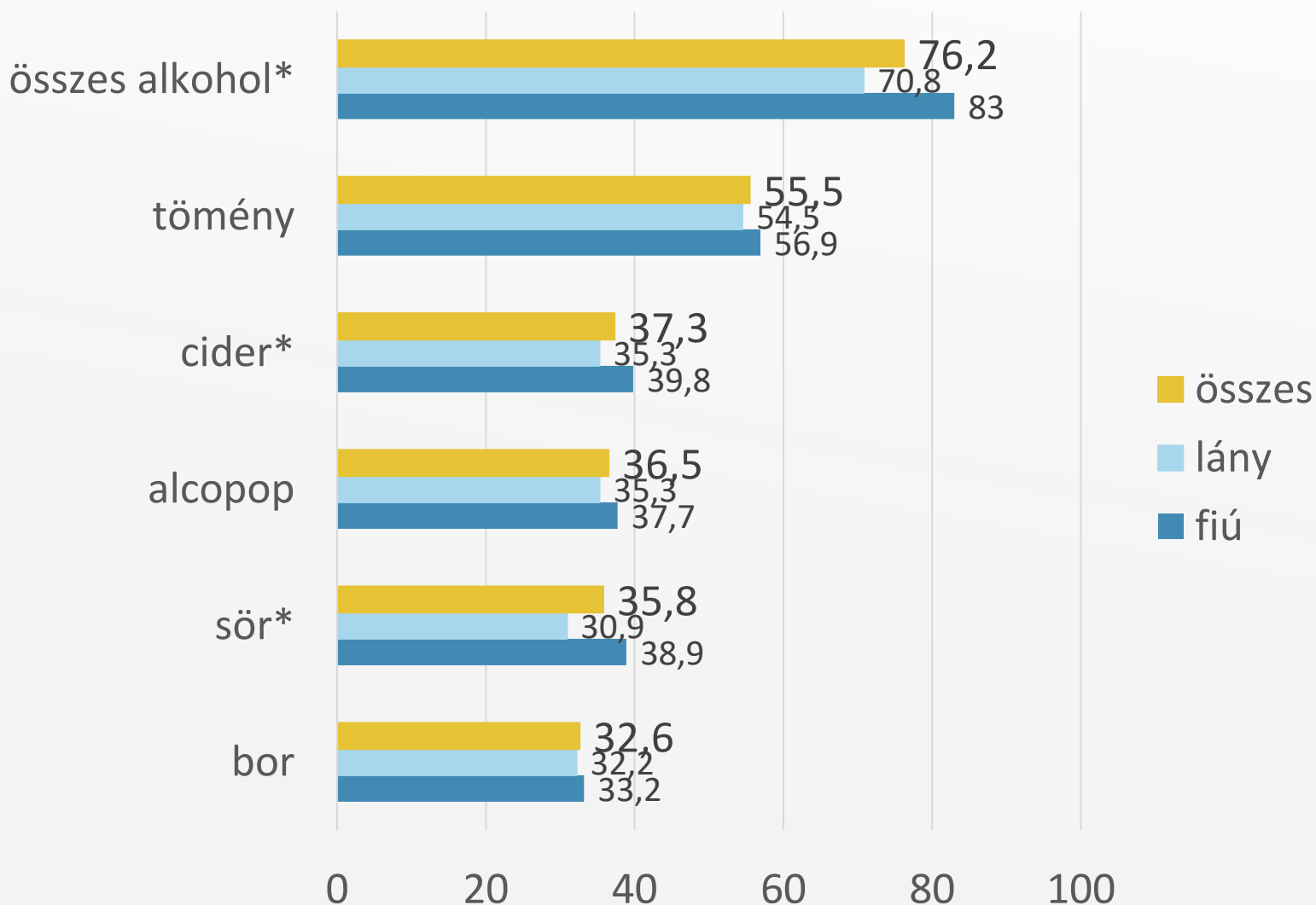

* $p < 0,05$

Havi prevalencia értékek italajtánként a budapesti 9-10. évfolyamosok körében 2024-ben (%)

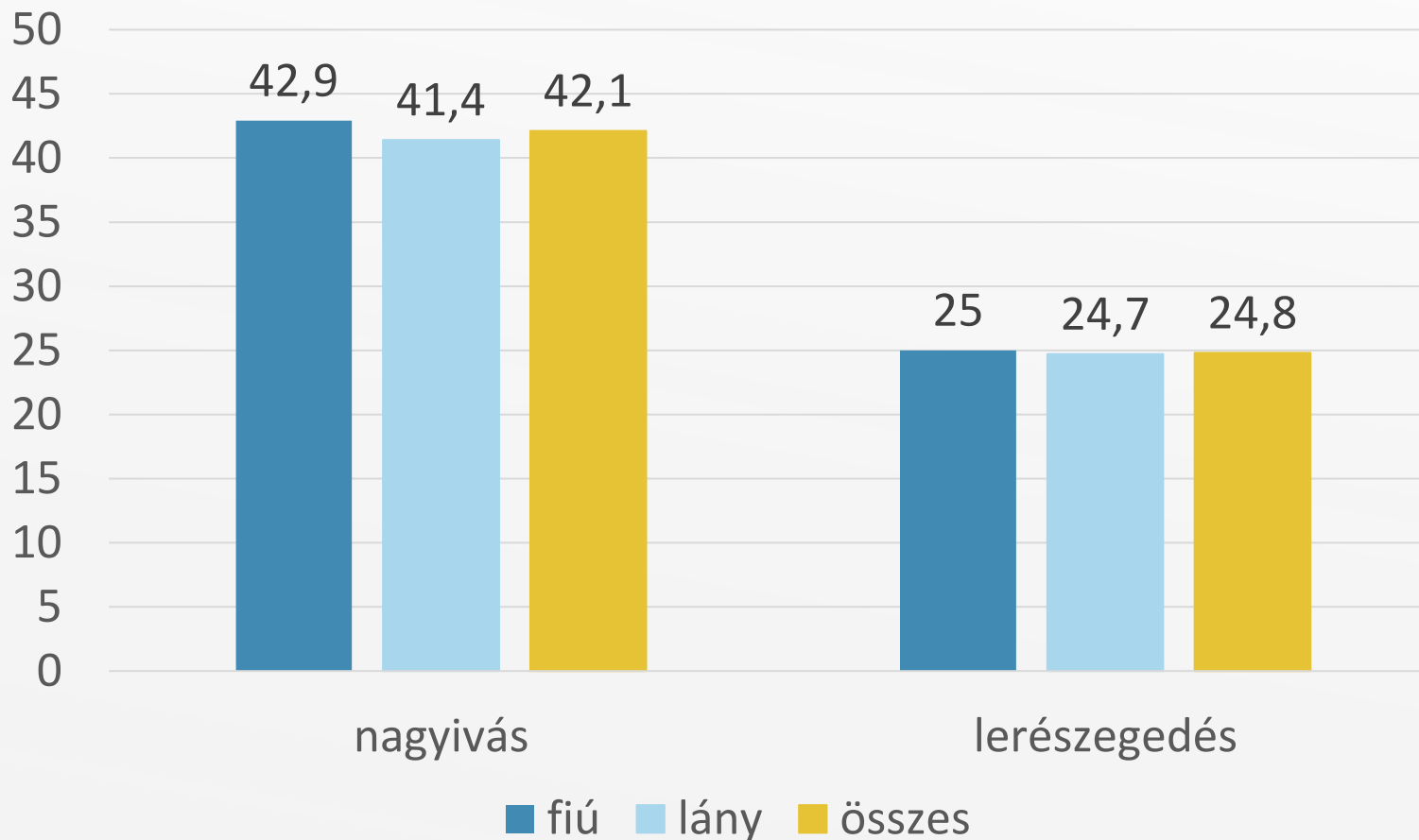

**Az utolsó alkalommal elfogyasztott alkohol átlagos mennyisége
italfajtánként (tisztá szeszen ml/fogyasztó) nemi bontásban a budapesti
9-10. évfolyamosok körében 2024-ben**

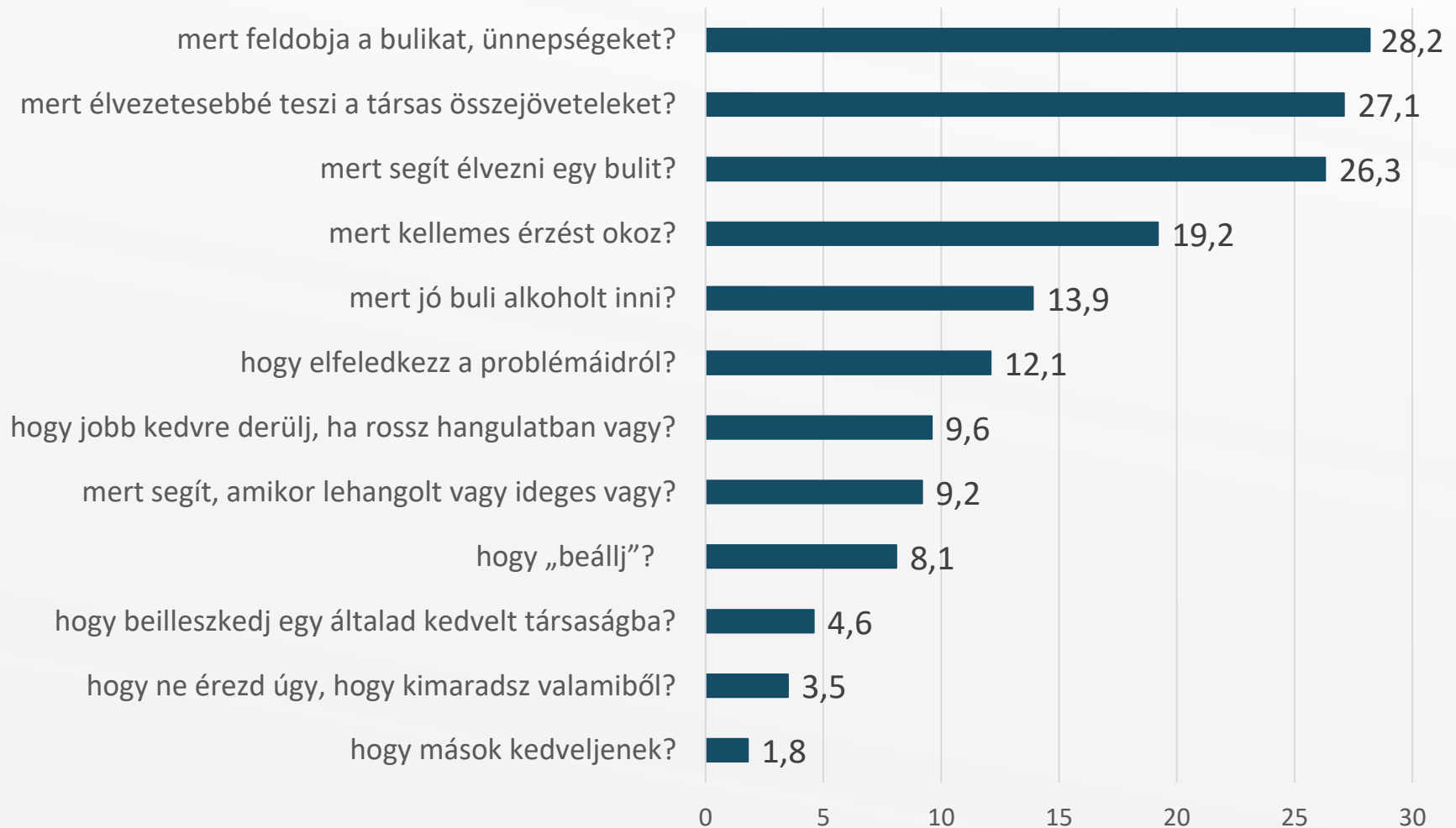
*p<0,05

Nagyivás, lerészegedés havi prevalencia értékei a budapesti 9-10. évfolyamos diákok körében 2024-ben (%)

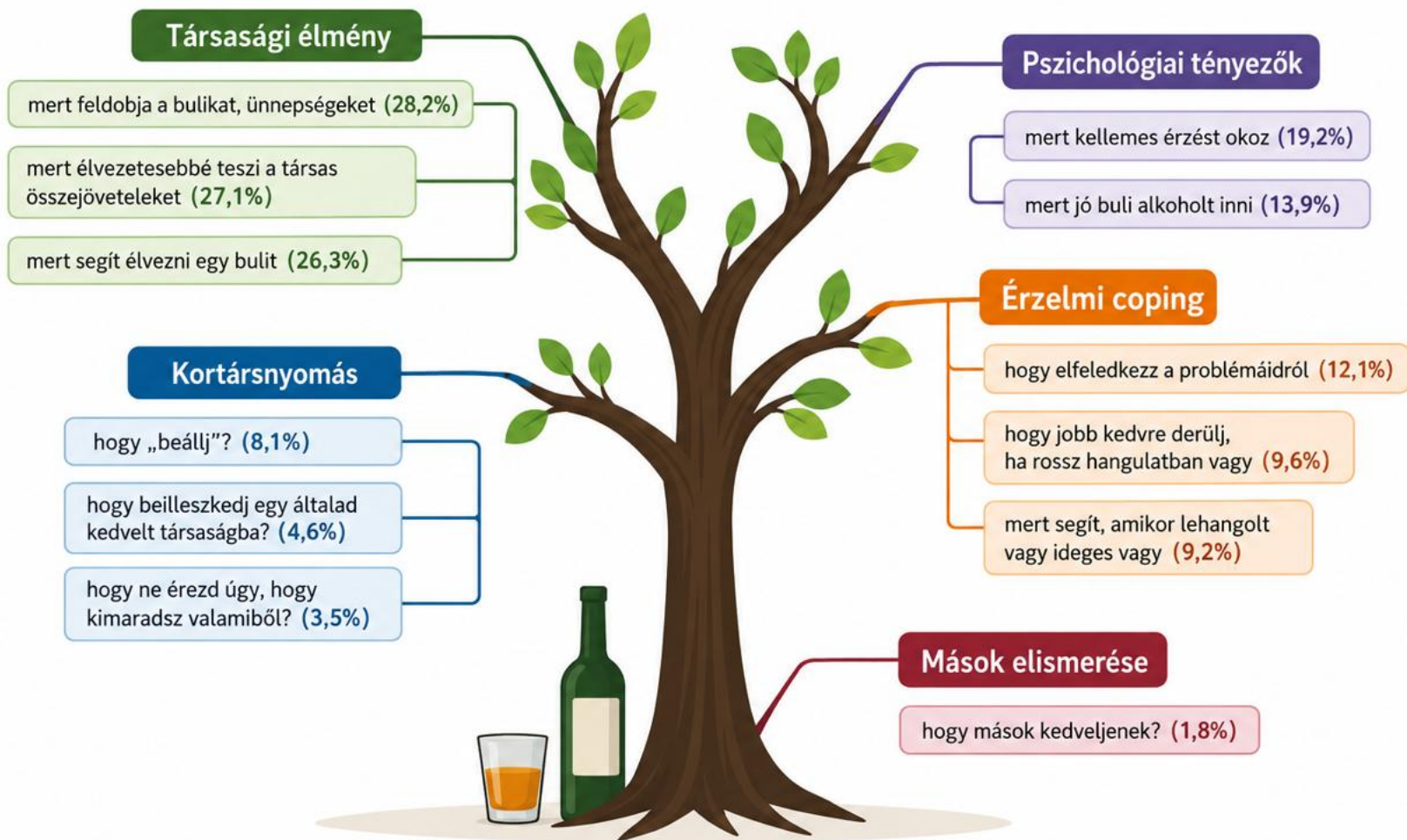
Alkoholfogyasztás motivációs tényezői

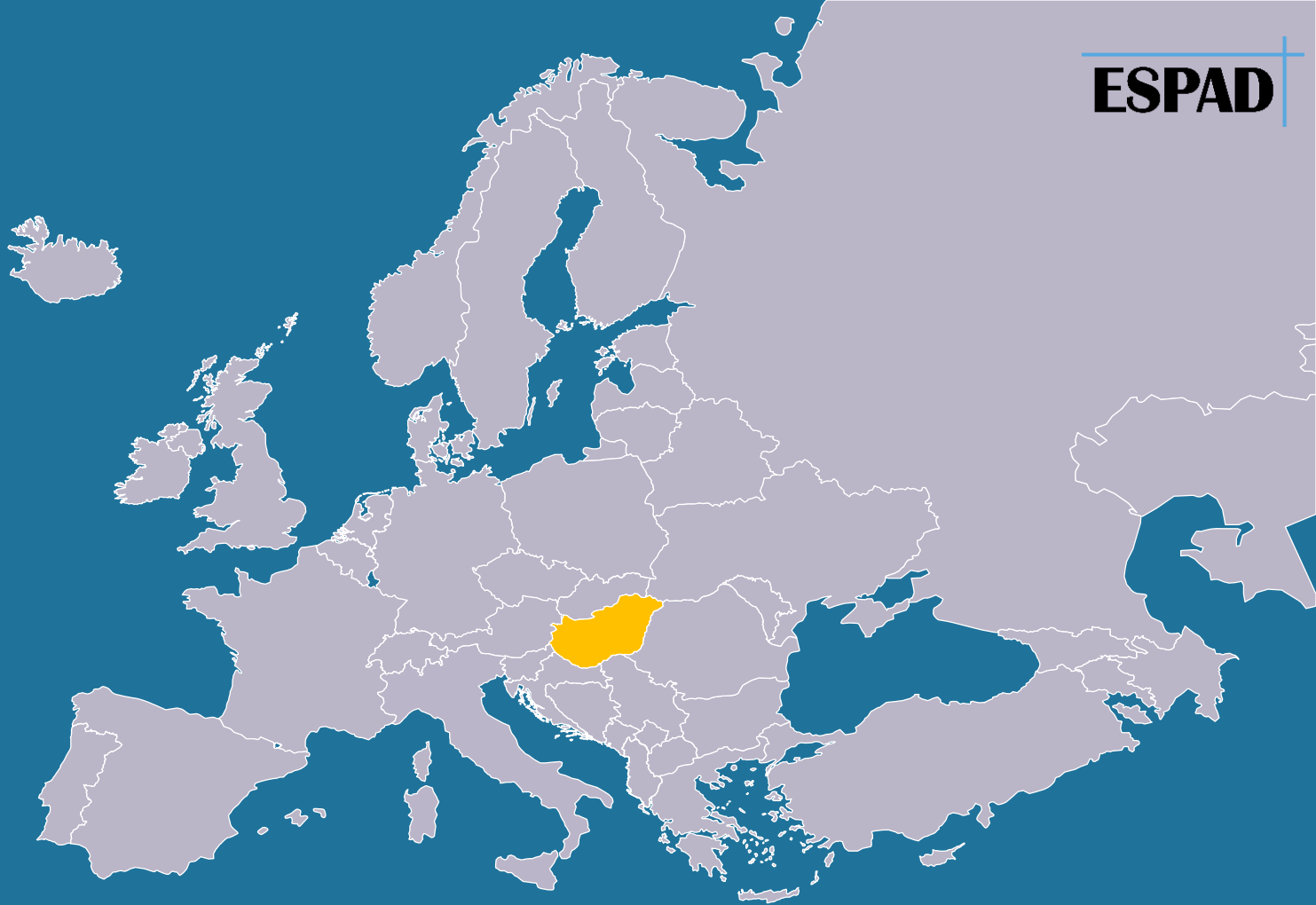
Az elmúlt 12 hónapban hány alkalommal ittál alkoholtartalmú italt azért...majdnem mindig, mindig együttes válaszok aránya (%), budapesti 9-10.évf., 2024

Serdülőkori alkoholfogyasztás motivációs fája

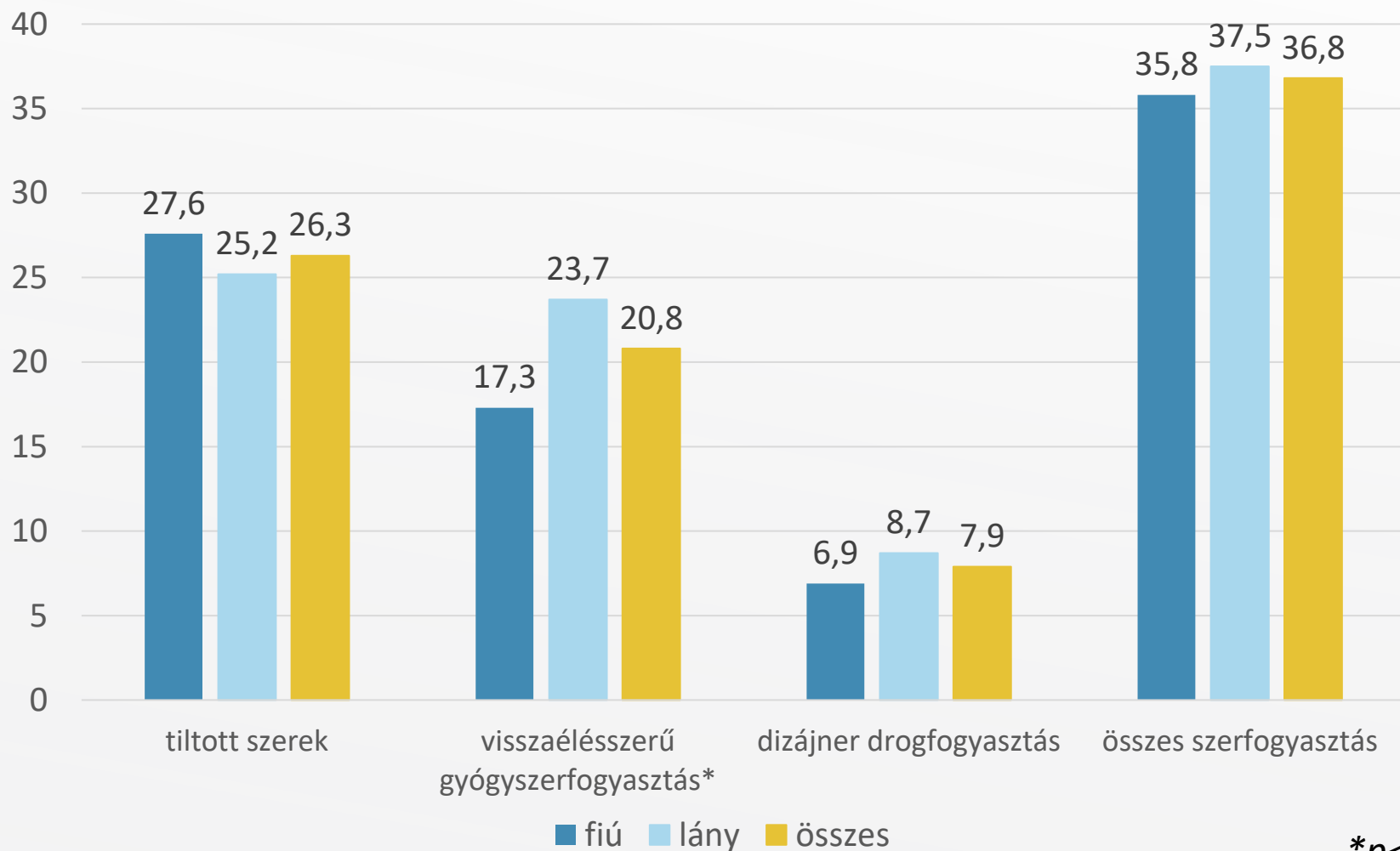
(százalékos arányok alapján)

DROGFOGYASZTÁS

Főbb szercsoportok életprevalenciája a budapesti 9-10. évfolyamosok körében, 2024 (%)

*p<0,05

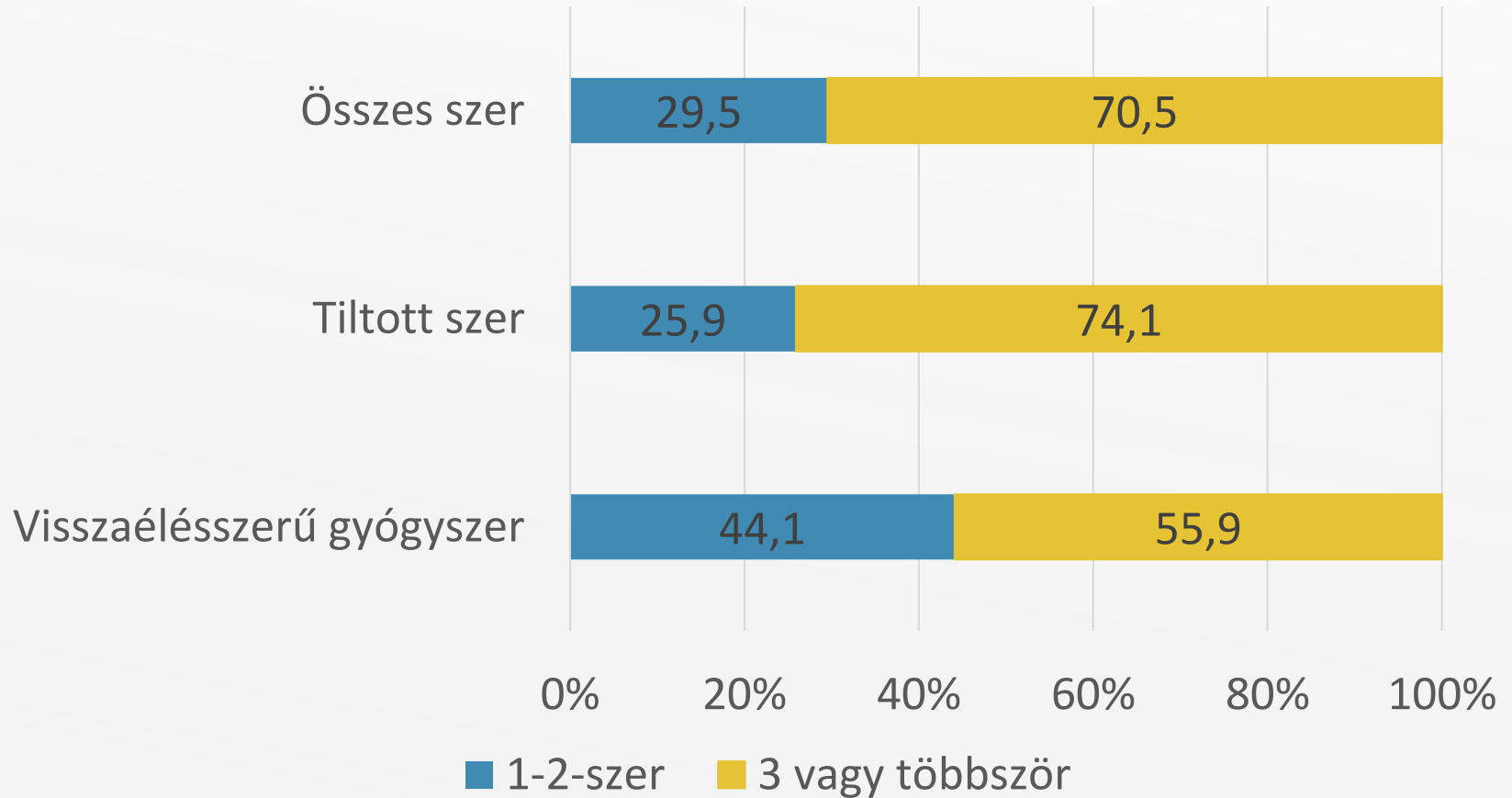
Tiltott szerek: marihuána/hasis, ecstasy, amfetaminok, LSD vagy más hallucinogének, crack, kokain, heroin, varázsgomba, metamefetamin, GHB, ketamin, szintetikus kannabinoidok, szintetikus katonok

Visszaélészerű gyógyszerfogyasztás: orvosi javaslat nélkül nyugtatók/altatók, fájdalomcsillapítók, orvosi javaslat nélküli gyógyszer figyelemzavarra, hiperaktivitásra, alkohol gyógyszerrel történő együttes fogyasztása

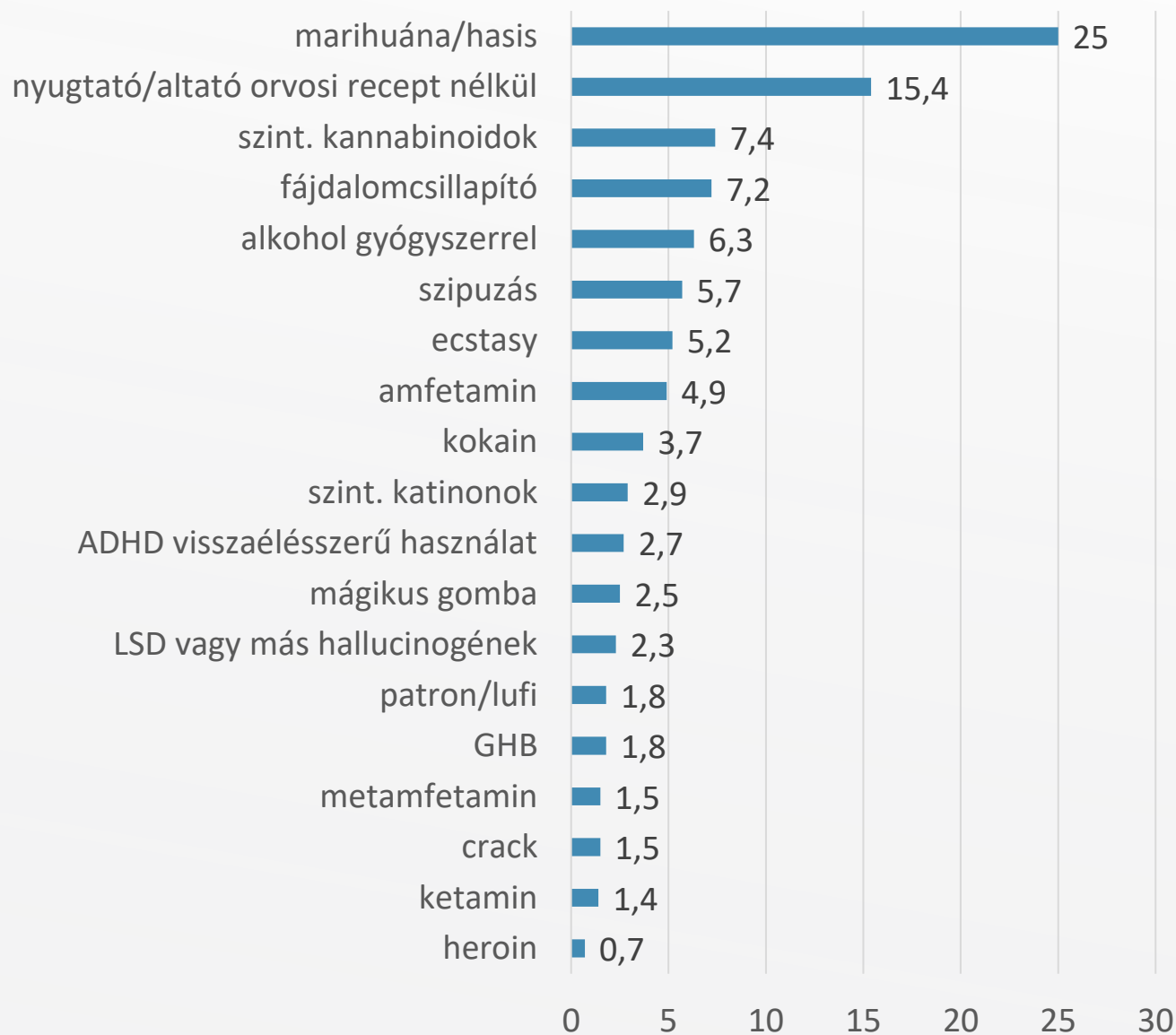
Összes szerfogyasztás: Tiltott szerek+visszaélészerű gyógyszer + szerves oldószer, patron/lufi

*p<0,05

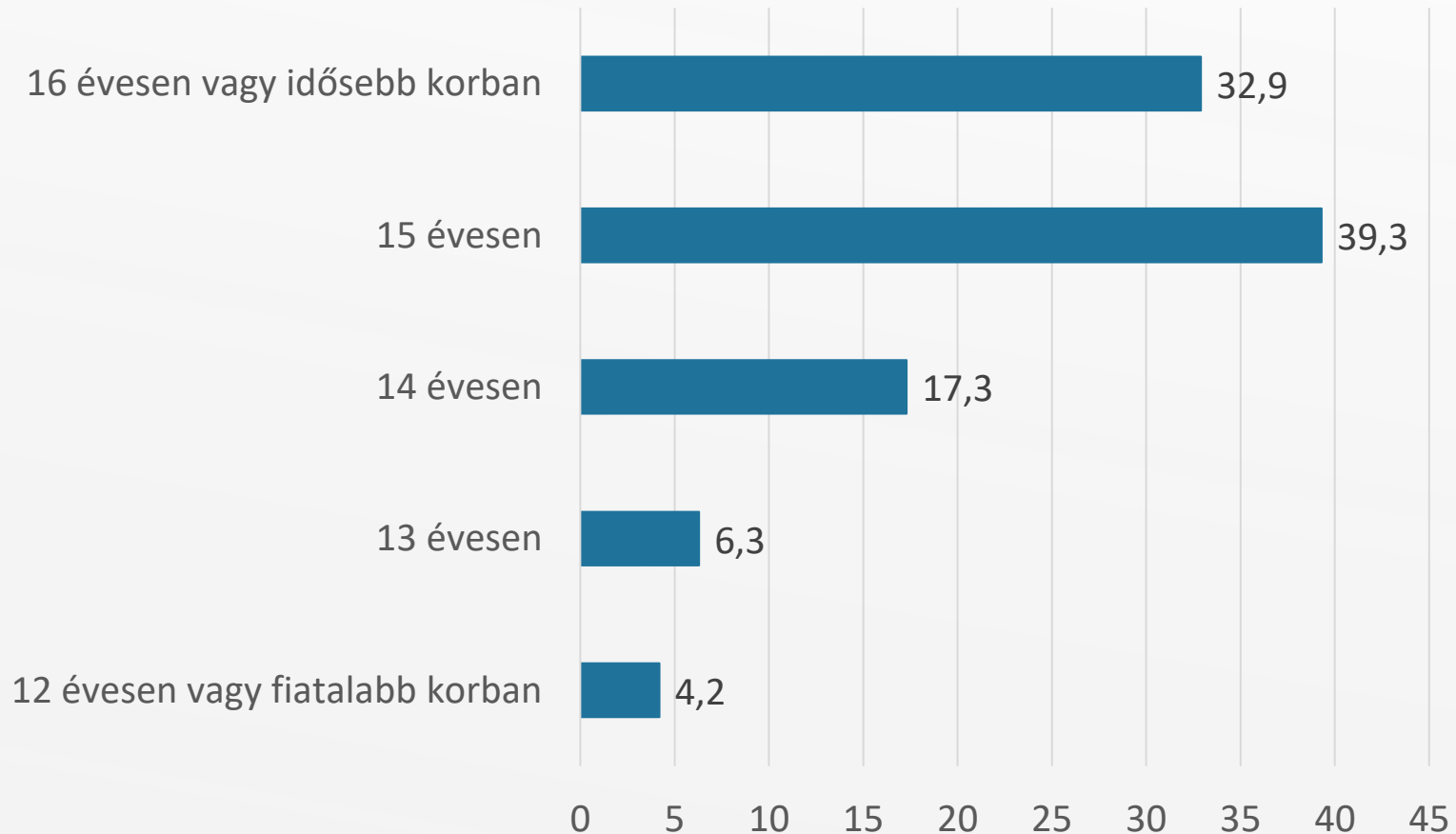
A szerhasználat gyakorisága a fogyasztók körében, budapesti 9-10. évfolyam, 2024-ben (%)

Szerenkénti életprevalencia értékek a budapesti 9-10. évfolyamosok körében, 2024 (%)

Kannabisz első használat életkora a budapesti 9-10. évfolyamos kannabiszt valaha használók körében 2024-ben (%)

Problémás kannabisz használat

CAST skála – Cannabis Abuse Screening Test

C30 Használtál-e kannabiszt AZ ELMÚLT 12 HÓNAPBAN?

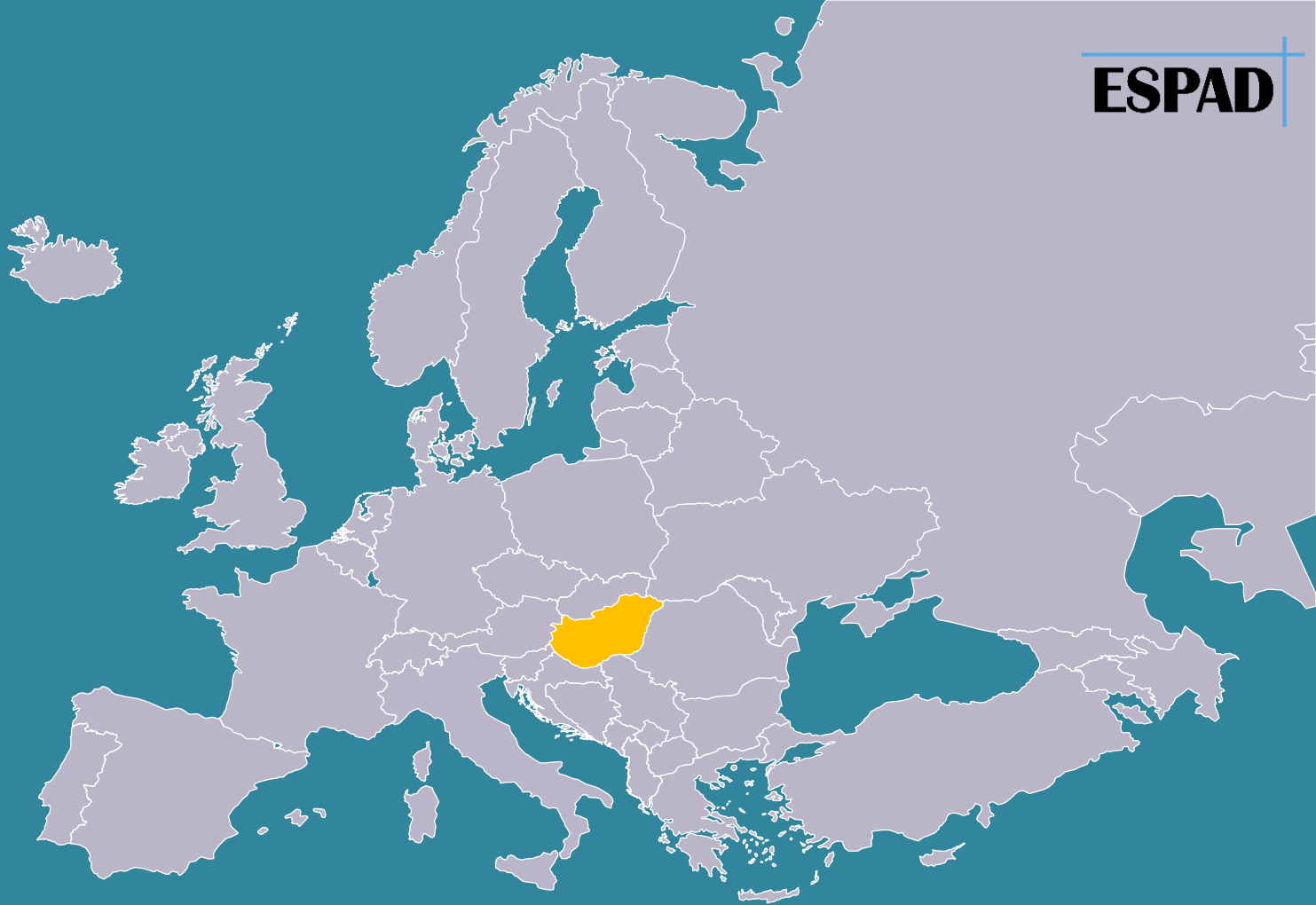
1 Nem

2 Igen ↓ **Előfordult-e veled bármelyik az alábbiak közül az ELMÚLT 12 HÓNAPBAN?**

Minden sorban *csak egy* választ jelölj.

	Soha	Ritkán	Időnként	Elég gyakran	Nagyon gyakran
C30a Szívtál kannabiszt <i>délelőtt</i> ?	☐	☐	☐	☐	☐
C30b Szívtál kannabiszt, amikor <i>egyedül voltál</i> ?	☐	☐	☐	☐	☐
C30c Voltak <i>memória problémáid</i> a kannabisz használatod miatt?	☐	☐	☐	☐	☐
C30d Mondták barátaid vagy családtagjaid, hogy <i>csökkentened</i> vagy <i>abba hagynod</i> kellene a kannabisz használatodat?	☐	☐	☐	☐	☐
C30e Próbáltad csökkenteni vagy teljes mértékben abbahagyni a kannabisz használatodat <i>sikertelenül</i> ?	☐	☐	☐	☐	☐
C30f Voltak <i>problémáid</i> a kannabisz használatod miatt (pl. vita, verekedés, baleset, rossz iskolai teljesítmény)?	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

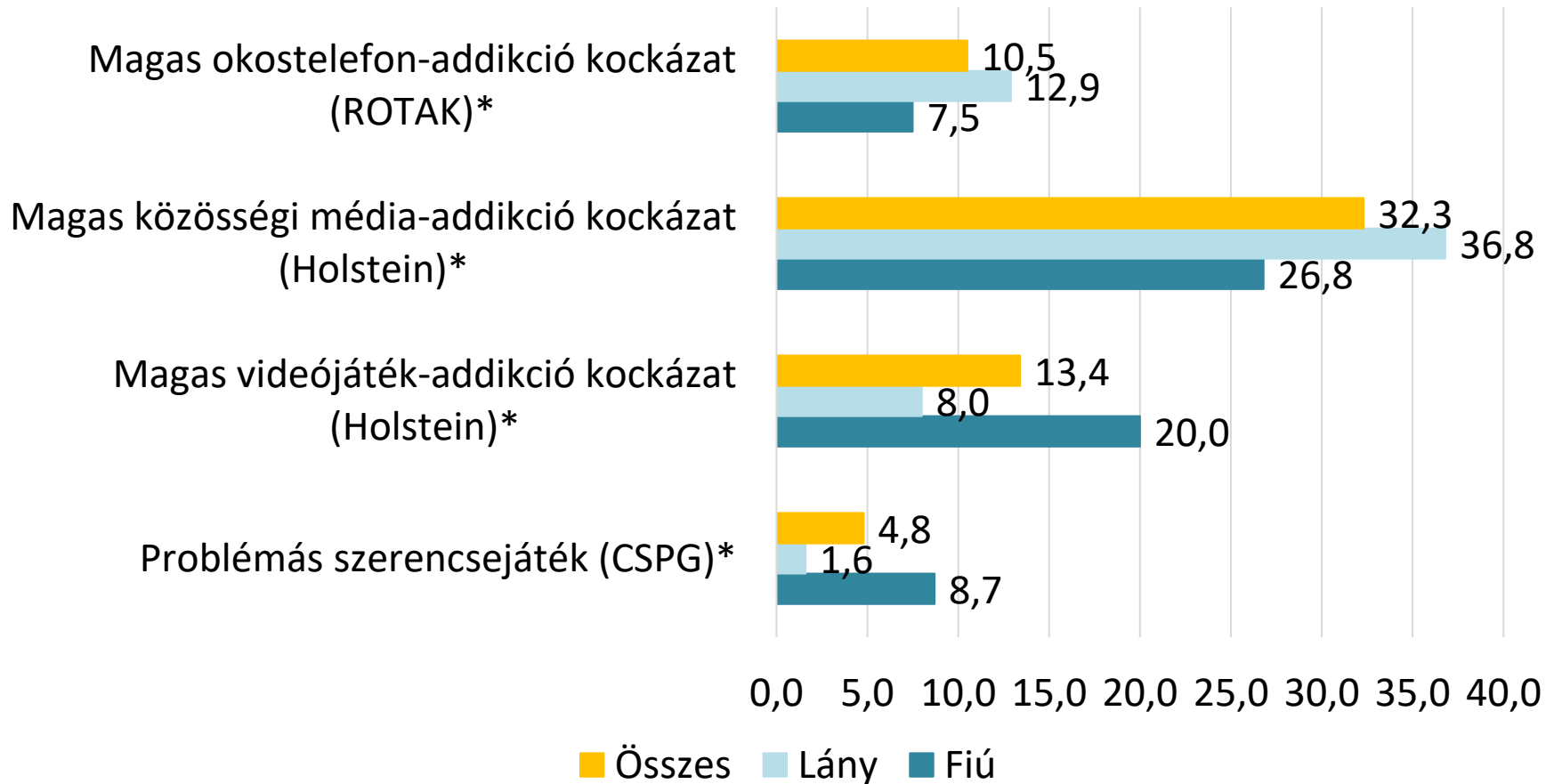
- Elmúlt évben fogyasztók több mint negyede (27,2%) magas kockázatú kannabisz fogyasztó (a kérdezést megelőző évben fogyasztottak kannabiszt, mind a hat itemre válaszoltak, és a hat itemre együttesen 2-6 pontot értek el)
- **Teljes populáció 6,1% → kb. minden 20. diák**
- **Nincs szignifikáns nemi különbség**

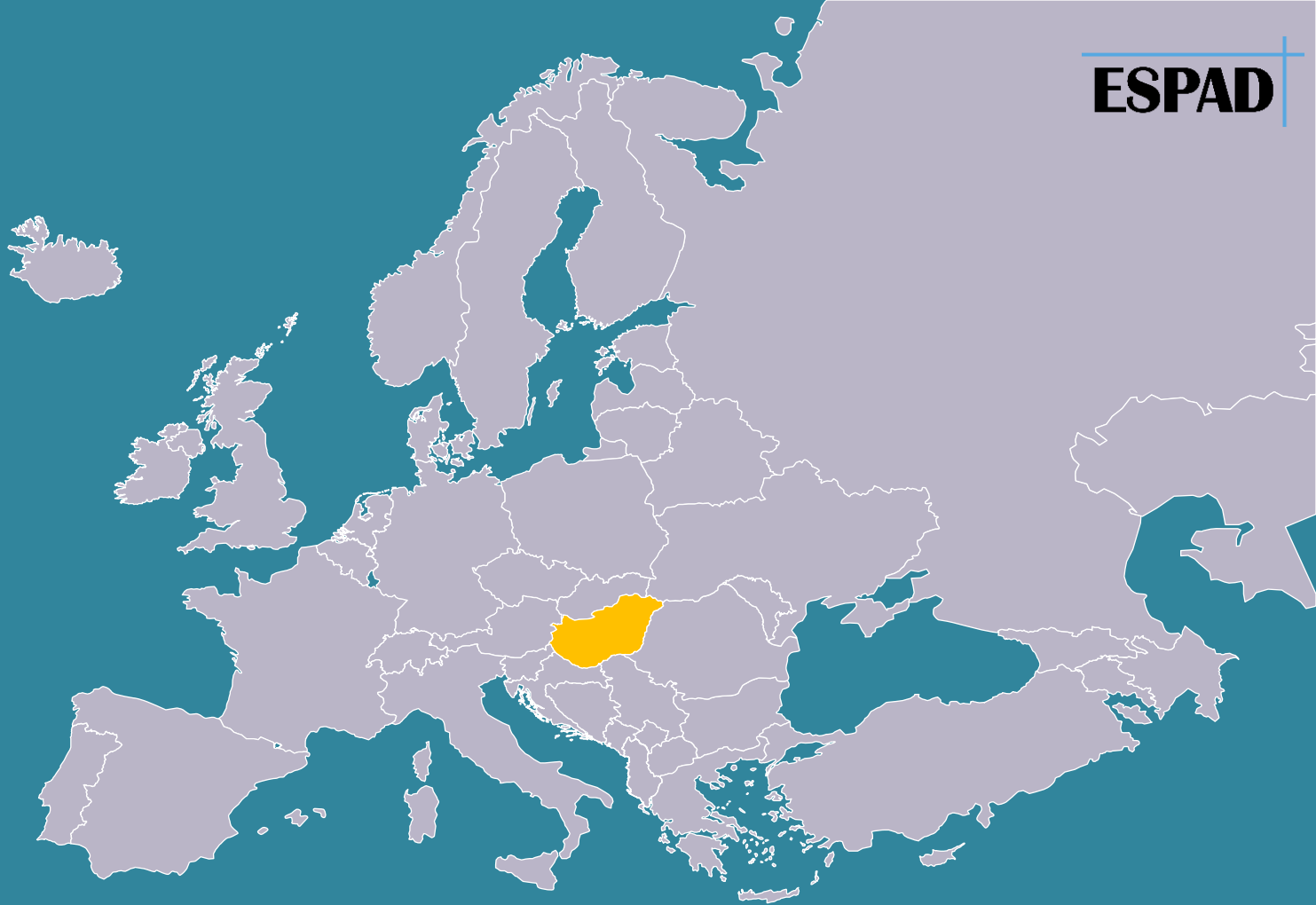
VISELKEDÉSI FÜGGŐSÉGEK

VISELKEDÉSI FÜGGŐSÉGEK

A különböző viselkedési függőségek prevalenciája a budapesti 9-10. évfolyamos diákok körében 2024-ben, nemenként (%)

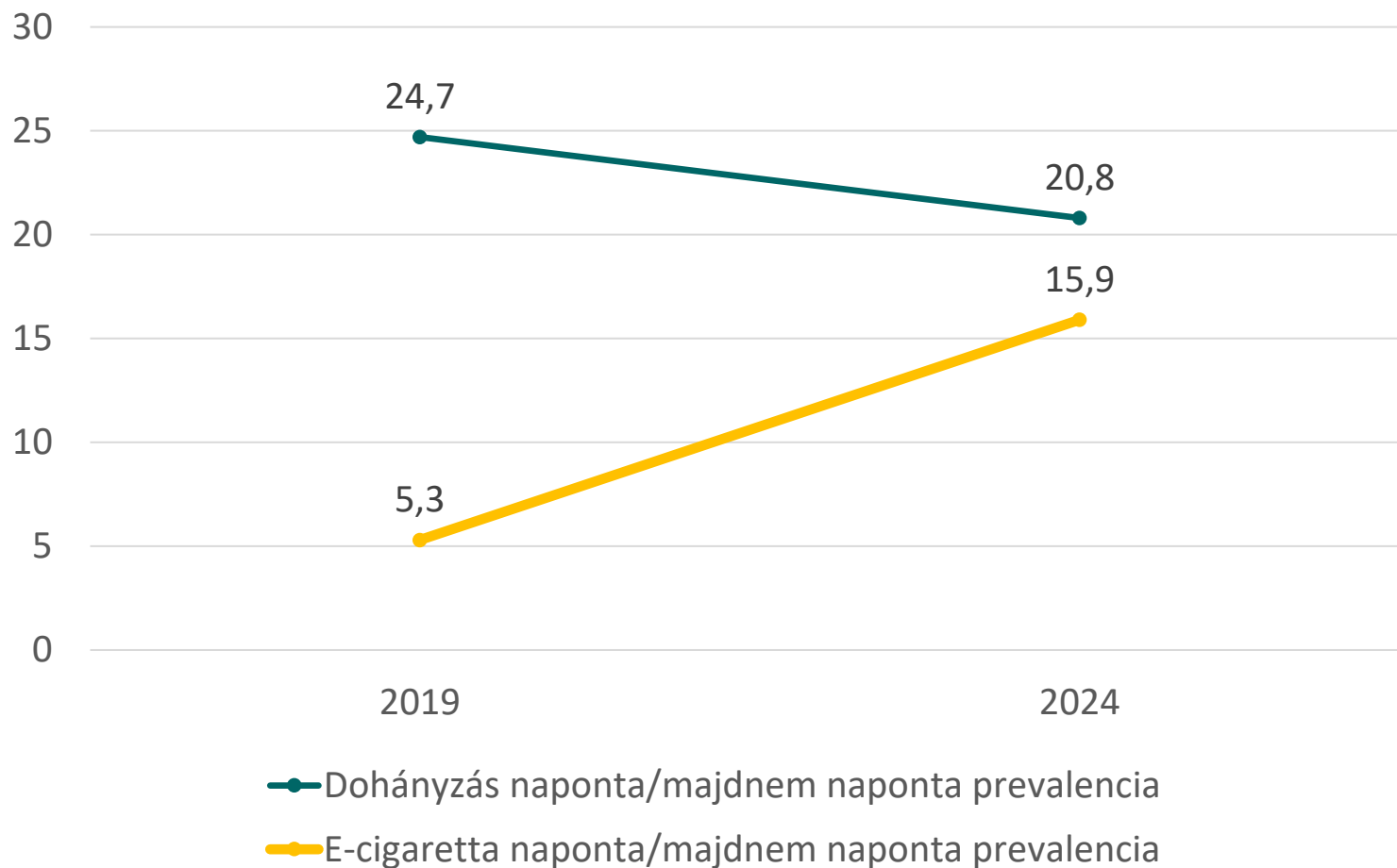
* $p < 0,05$

VÁLTOZÁS 2019-2024

DOHÁNYZÁS 2019-2024

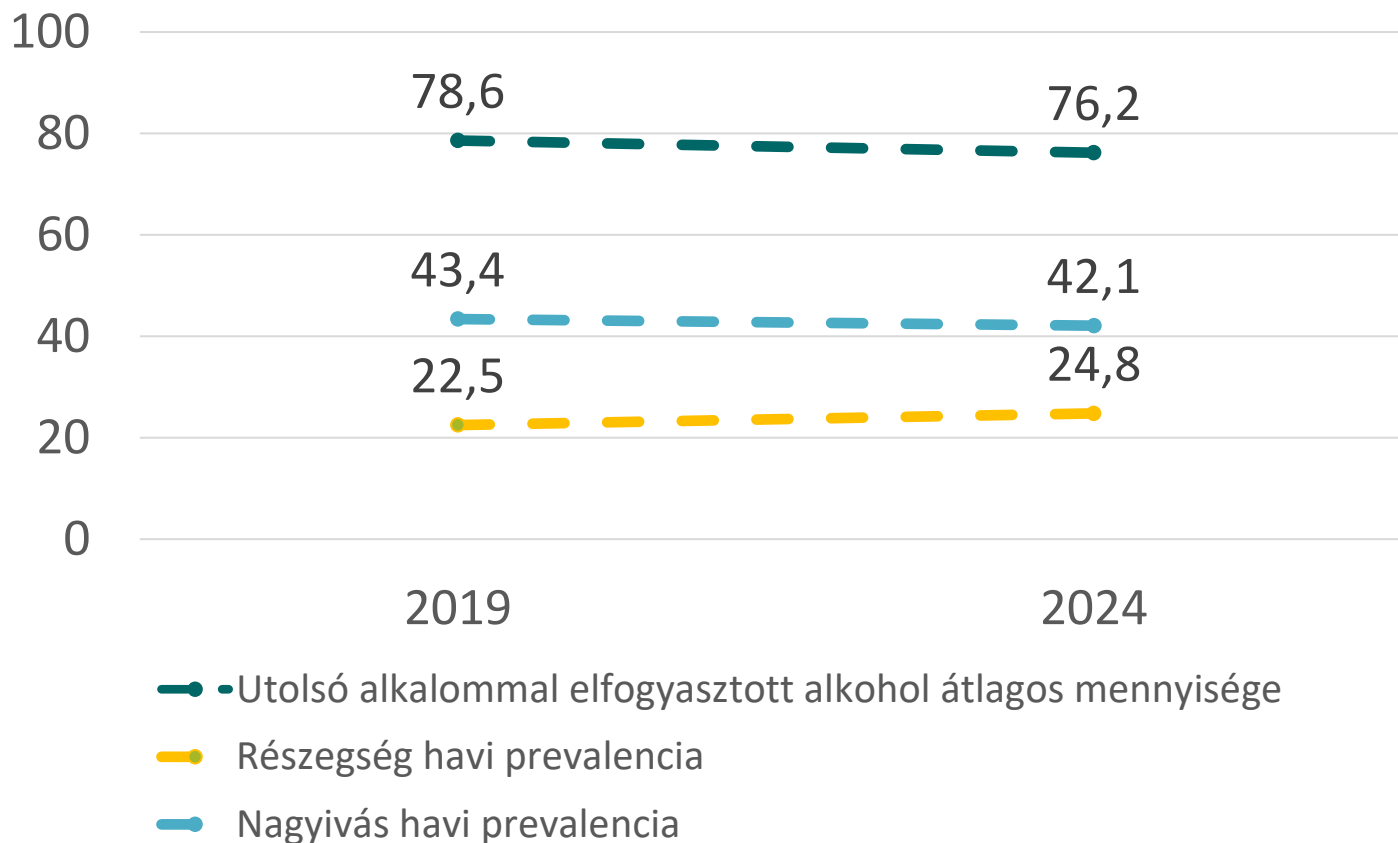
Hagyományos dohányzás és e-cigaretta naponta/majdnem naponta használók aránya a 9-10. évfolyamos budapesti diákok körében, 2019-2024 között (%)

Szagatott vonal: nincs szignifikáns változás
Vastag folytonos vonal: szignifikáns (95%-os megbízhatósággal) változás
Vékony folytonos vonal: tendenciaszerű (68%-os megbízhatósággal) változás

ALKOHOLFOGYASZTÁS 2019-2024

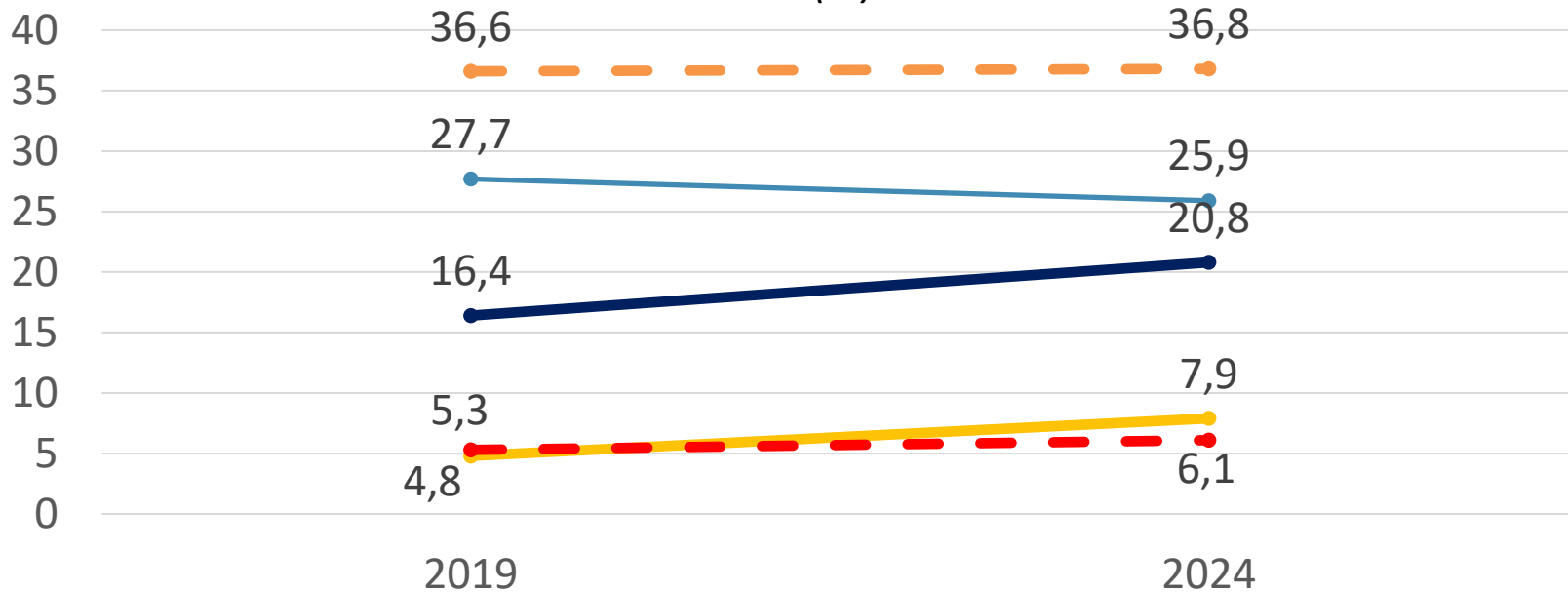
Utolsó alkalommal elfogyasztott alkohol átlagos mennyisége (tisztá szeszen ml/fogyasztó) valamint részegség és részegség havi prevalencia értékei (%) a 9-10. évfolyamos budapesti diákok körében, 2019-2024 között

Szagatott vonal: nincs szignifikáns változás
Vastag folytonos vonal: szignifikáns (95%-os megbízhatósággal) változás
Vékony folytonos vonal: tendenciaszerű (68%-os megbízhatósággal) változás

DROGFOGYASZTÁS 2019-2024

Főbb szercsoportok életprevalencia értékei valamint a magas kockázatú kannabiszhasználók (CAST) aránya a 9-10. évfolyamos budapesti diákok körében, 2019-2024 között (%)

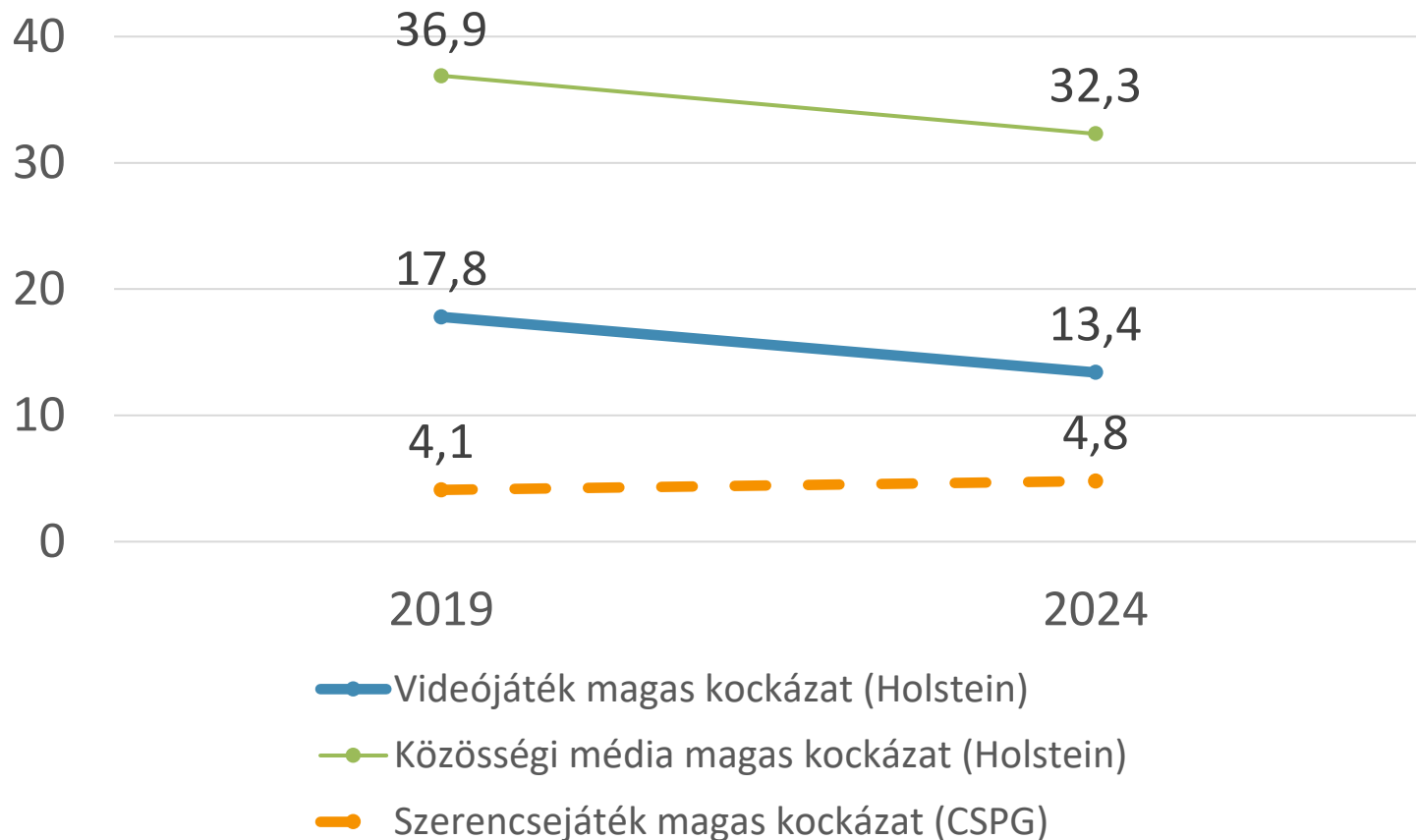
● Tiltott szer életprevalencia (Espad)
● Dizájner drog életprevalencia
● Magas kockázatú kannabisz (CAST)

● Visszaélészerű gyógyszerfogyasztás életprevalencia
● Összes drog életprevalencia

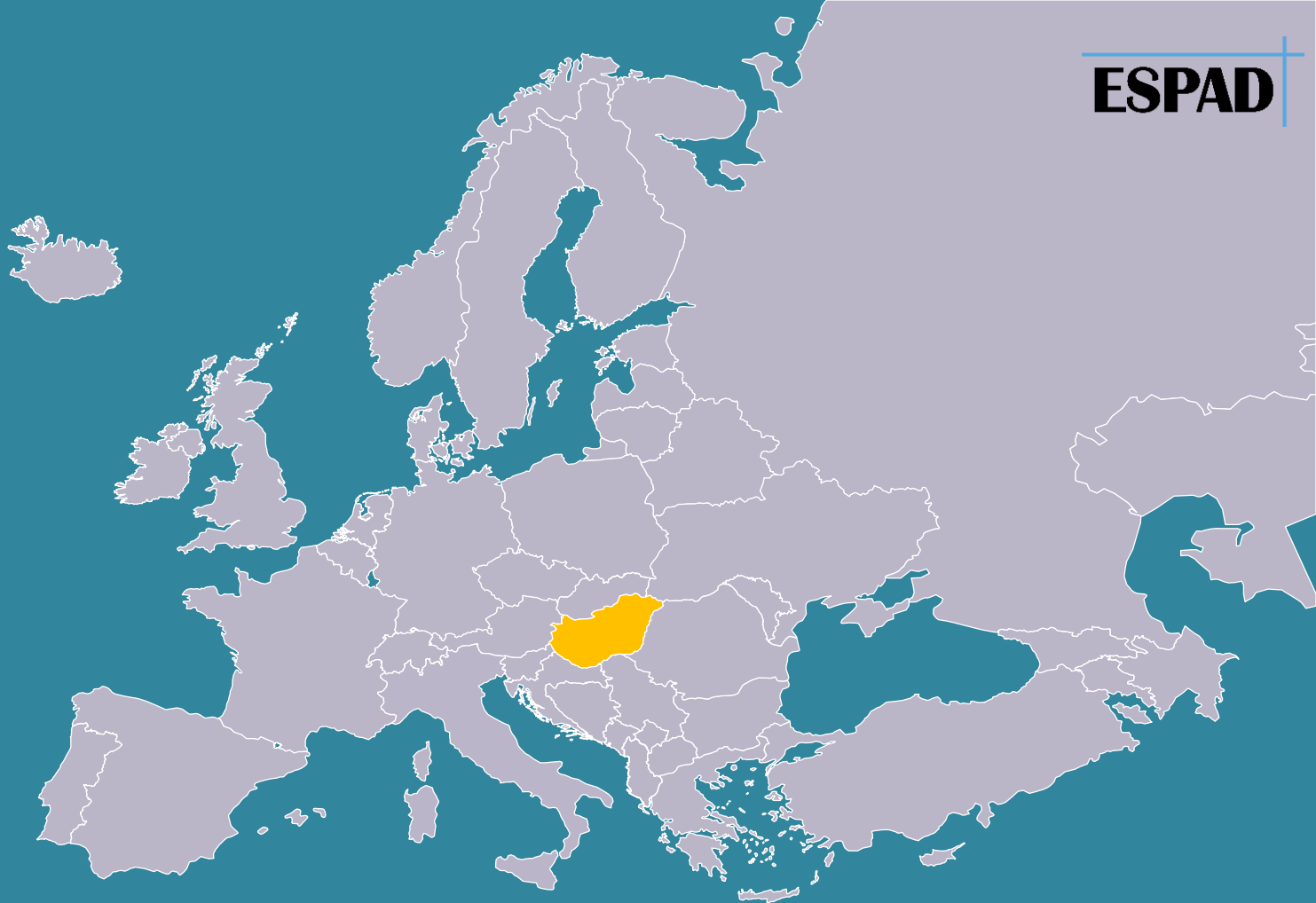
Szagatott vonal: nincs szignifikáns változás
Vastag folytonos vonal: szignifikáns (95%-os megbízhatósággal) változás
Vékony folytonos vonal: tendenciaszerű (68%-os megbízhatósággal) változás

VISELKEDÉSI FÜGGŐSÉGEK 2019-2024

Magas kockázatú szerencsejáték, közösségi média használat és videójáték prevalencia értékei a 9-10. évfolyamos budapesti diákok körében, 2019-2024 között (%)

Szagatott vonal: nincs szignifikáns változás
Vastag folytonos vonal: szignifikáns (95%-os megbízhatósággal) változás
Vékony folytonos vonal: tendenciaszerű (68%-os megbízhatósággal) változás

RIZIKÓ ÉS PROTEKTÍV TÉNYEZŐK

HÁTTÉRVÁLTOZÓK

Többváltozós elemzéssel (bináris logisztikus regresszió) megvizsgáltuk, milyen tényezők járulhatnak hozzá a drogok (tiltott és visszaélésszerű legális) kipróbálásához

Család

- Lakóhely típusa
- Apa és anya iskolai végzettsége
- Családszerkezet – kivel él együtt
- Szubjektív anyagi helyzet
- Anyával, apával való kapcsolat minősége
- Családi támogatás skála
- Szülői szabályok
- Szülői monitorozás
- Szülői anyagi támogatása

Iskola

- Iskola típusa
- Iskolai hiányzás: lógás, betegség, egyéb

Barátok

- Barátokkal való kapcsolat minősége
- Baráti támogatás skála

Mentális mutatók

- WHO 5 tételes mentális jóllét index
- DASS21 depresszió tételek
- DASS21 szorongás tételek
- DASS21 stressz tételek

Prevención való részvétel

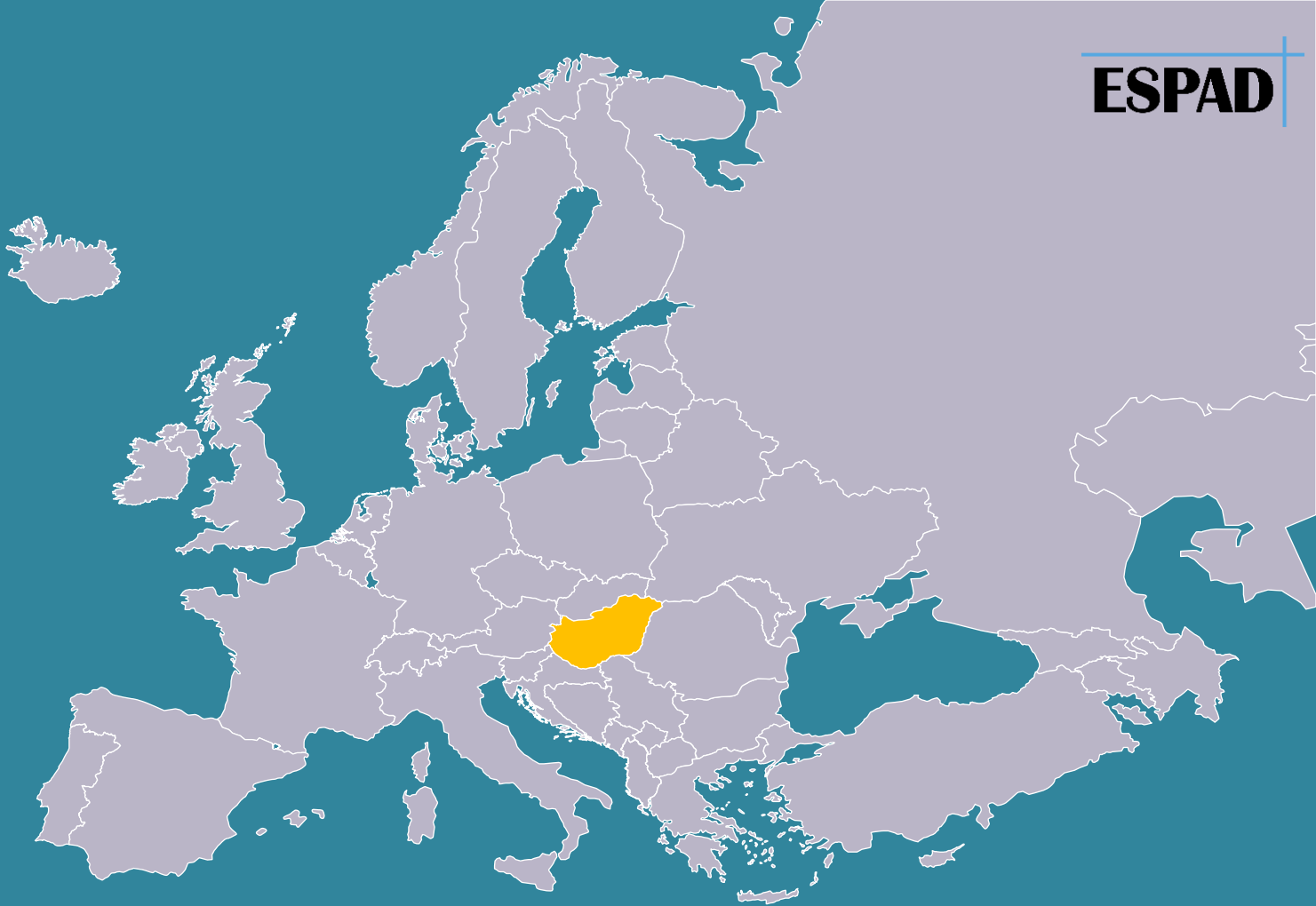
Szabadidős tételek

- TV-t néz vagy filmeket, sorozatot néz streaming szolgáltatón vagy internetről letöltve
- Internetezés szórakozásból
- Közösségi médiát használ: másokkal való interaktálás nélkül
- Közösségi médiahasználat másokkal való interaktálással
- Barátokkal találkozás otthon vagy másnak a lakásán, kollégiumban
- Kulturális eseményen való részvétel
- Szabadidőben (nem tanítás alatt) sportolás
- Családoddal közös program
- Csak úgy elvan otthon egyedül
- Csak úgy elvan, lóg máshol (parkban, utcán, plázában stb.)
- Számítógépes játékokkal játszás
- Aktív sportolás
- Könyvolvasás
- Elmegy este (buliba, kávézóba, szórakozóhelyre stb.)
- Más hobbival foglalkozás (pl. zenélek, rajzolok, táncolok, írok stb.)
- Szórakozásból elmegy este a barátaival bevásárló központba, mászkálok az utcán, vagy a parkban

VÁLTOZÓK	DROGHASZNÁLAT ÉLETPREVALENCIA	
	SIG.	EXP(B)
Évfolyam (ref: 9.)	0,021	1,497
Nem (ref: fiú)	0,151	0,702
Lakóhely típusa (ref: Bp)	0,794	
· Város	0,544	0,876
· Község, falu, tanya	0,655	0,891
Apa iskolai végzettsége (ref:kevesebb mint érettségi)	0,747	
· Érettségi	0,829	0,944
· Főiskola, egyetem	0,496	0,826
Anya iskolai végzettsége (ref:kevesebb mint érettségi)	0,965	
· Érettségi	0,815	1,080
· Főiskola, egyetem	0,791	1,096
Családszerkezet (ref: édes család)	0,775	
· Mozaik család	0,470	1,234
· Csonka család	0,365	1,236
· Édes szülő nélkül	0,279	0,441
· Egyedül él	1,000	0,000
· Intézetben, gyereketthonban él	0,913	0,816
Szubjektív anyagi helyzet (ref: legjobb vagy sokkal jobb az átlagnál)	0,253	
· Valamivel jobb az átlagnál	0,765	0,940
· Átlagos	0,128	0,687
· Átlag alatti	0,459	1,417

VÁLTOZÓK	DROGHASZNÁLAT ÉLETPREVALENCIA	
	SIG.	EXP(B)
Anyával való kapcsolat minősége	0,228	0,879
Apával való kapcsolat minősége	0,397	1,071
Család támogatás skála	0,479	0,986
Szülői szabályok	0,533	1,025
Szülői monitorozás minden este	0,102	0,886
Anyagi támogatás	0,843	1,009
Szülői monitorozás szombat este	0,454	1,170
Iskola típusa (ref: gimnázium)	0,829	
· Technikum	0,819	1,052
· Szakképző	0,542	1,259
Iskolai hiányzás betegség miatt	0,039	1,106
Iskolai lógás	0,018	1,331
Iskolai hiányzás: egyéb okból	0,567	1,036
Prevenció kábítószer témában (ref:soha)	0,001	
· Egyszer	0,000	1,974
· Több mint egyszer	0,009	1,946
Barátokkal való kapcsolat minősége	0,544	0,921
Baráti támogatás skála	0,270	0,976
WHO jóllét index	0,647	0,990
Depresszió skála DASS-21	0,292	1,032
Szorongás skála DASS-21	0,014	1,079
Stressz skála DASS-21	0,765	0,991

VÁLTOZÓK	DROGHASZNÁLAT ÉLETPREVALENCIA	
	SIG.	EXP(B)
TV-t néz vagy filmeket, sorozatot néz streaming szolgáltatón vagy internetről letöltve	0,284	1,116
Internetezés szórakozásból	0,043	1,287
Közösségi médiát használsz: másokkal való interaktálás nélkül	0,352	1,180
Közösségi médiahasználat másokkal való interaktálással	0,414	0,920
Barátokkal találkozás otthon vagy másnak a lakásán, kollégiumban	0,006	1,357
Kulturális eseményen való részvétel	0,584	1,074
Szabadidődben (nem tanítás alatt) sportolás	0,241	0,875
Családoddal közös program	0,000	0,607
Csak úgy elvan otthon egyedül	0,305	0,901
Csak úgy elvan, lóg máshol (parkban, utcán, plázában stb.)	0,002	1,311
Számítógépes játékokkal játszás	0,992	1,001
Aktív sportolás	0,612	0,940
Könyvolvasás	0,013	0,827
Elmegy este (buliba, kávézóba, szórakozóhelyre stb.)	0,000	1,882
Más hobbival foglalkozás (pl. zenélek, rajzolk, táncolk, írok stb.)	0,822	1,017
Szórakozásból elmegy este a barátaival bevásárló központba, mászkálok az utcán, vagy a parkban	0,583	0,947

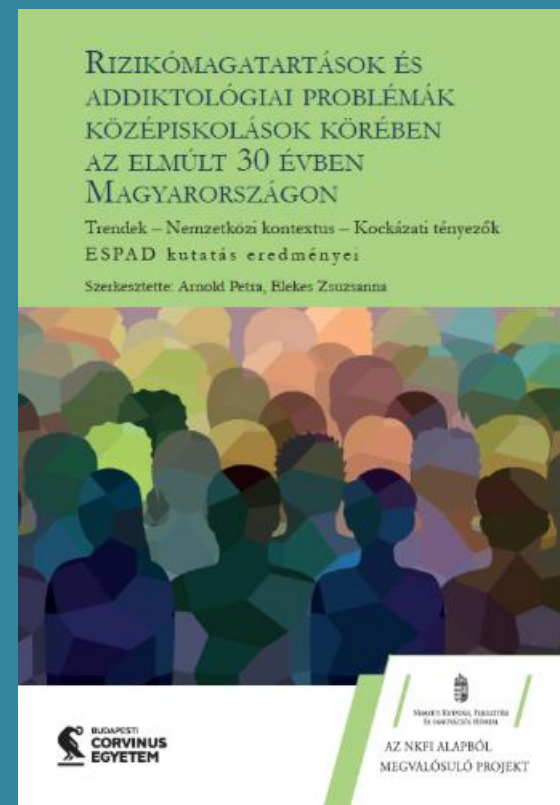

ÖSSZEGZÉS

- ❖ Figyelemre méltó az alternatív dohánytermékek terjedése: a hagyományos dohányzás csökkenő, az alternatív dohányzás növekvő tendenciát mutat
- ❖ A fiatalok leggyakrabban és legnagyobb mennyiségben töményt isznak
- ❖ 2019-hez képest nincs szignifikáns változás az alkoholhasználatban
- ❖ Figyelemre méltó a magas kockázatú kannabisz használók aránya
- ❖ Nőtt a dizájner drog és visszaélésszerű drogfogyasztás
- ❖ Magas a viselkedési addikciót mutató diákok aránya, bár valamelyes javult a helyzet 2019-hez képest
- ❖ A rizikómagatartásokat nem annyira a társadalmi helyzet, a szocio-demográfiai tényezők, hanem sokkal inkább a mentális tényezők (szorongás) és a szabadidő eltöltés módja (strukturálatlan szabadidő eltöltés) határozzák meg

HAZAI ESPAD JELENTÉS 2024

- ❖ Dohányzás (alternatív dohánytermékek is)
- ❖ Alkoholfogyasztás
- ❖ Drogfogyasztás
- ❖ Viselkedési függőségek: videójáték, szerencsejáték, közösségi média, okostelefon
- ❖ Mentális egészség: depresszió, szorongás, stressz
- ❖ Szabadidő, család, iskola
- ❖ Prevenció

semmelweis.hu/espada/files/2026/05/ESPAD_kotet_2024_FIN.pdf

A kötet szerzői:

Arnold Petra - Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar, Addiktológiai Tanszék

Domokos Tamás – Kodolányi Egyetem

Elekes Zsuzsanna – Budapesti Corvinus Egyetem Társadalom- és Politikatudományi Intézet, Szociológia Tanszék

Kapitány-Fövény Máté - Nyíró Gyula Országos Pszichiátriai és Addiktológiai Intézet, Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar, Addiktológiai Tanszék

Horváth Ágoston - KSH Kvantitatív Társadalom- és Gazdaságtudományi Kutatóintézet, ELTE TáTK Szociológia Doktori Iskola

Kutrovácz Kitti - Budapesti Corvinus Egyetem Társadalom- és Politikatudományi Intézet, Szociológia Tanszék

HAZAI ESPAD HONLAP: semmelweis.hu/espada

ESPAD

Sommelweis Egyetem, Addiktológiai Tanszék

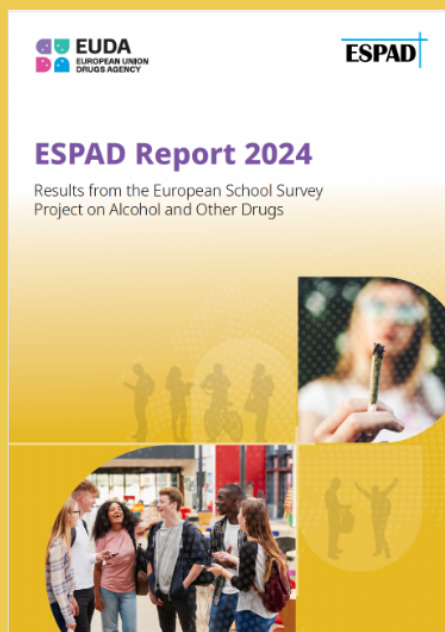
Keresés

NEMZETKÖZI ESPAD JELENTÉS 2024

<https://www.espad.org/espad-report-2024>

ESPAD Report 2024

ESPAD Report 2024

The latest European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD) report is now available for download.

This report presents the results of the eighth data-collection wave, which took place in 2024, and marks an impressive 30 years of data collection by this long-standing collaboration. More than 113 000 15- to 16-year-old students from 37 countries, including 25 EU Member States, took part. Since 1995, over 800 000 students have contributed, making ESPAD the most extensive harmonised data collection on substance use and risk behaviours in Europe, and the largest cross-national research project on adolescent substance use worldwide.

#ESPAD

[Main report](#)

[Launch details](#)

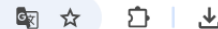
[Key findings](#)

[Data and tables](#)

ADATVIZUALIZÁCIÓS FELÜLET

data.espad.org

Minden

Survey questions

Map

Trends

Topics

Advanced search

Sign in

Register for Free

Explore ESPAD Data Across Europe

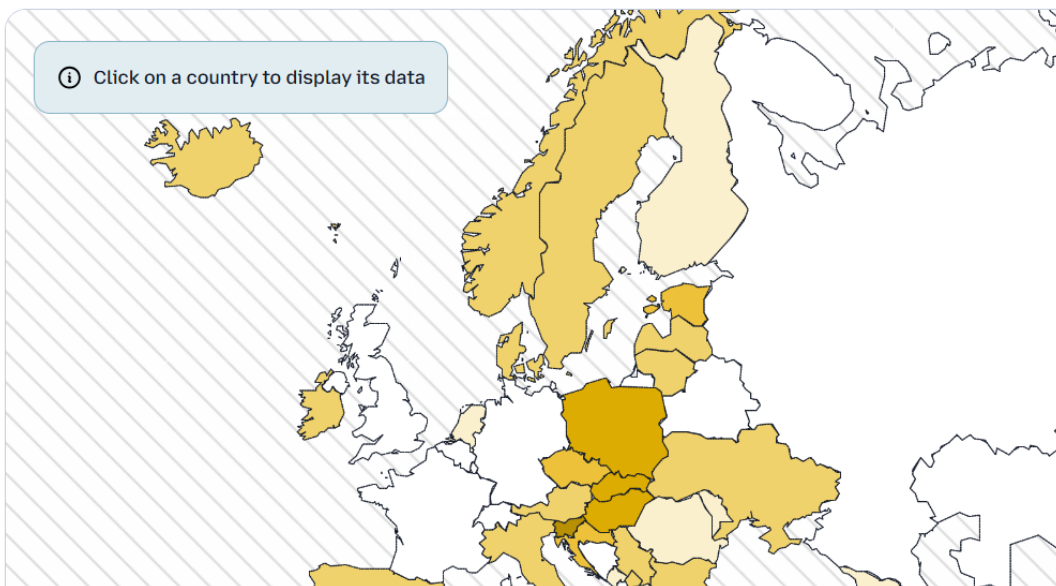
Overview of **New Psychoactive Substances**

Prevalence in last year

view data from **2024**

in **All Espad Countries**

Click on a country to display its data

2.1%

of students in all ESPAD countries used New Psychoactive Substances in last year

2.2%

of male students in all ESPAD countries used New Psychoactive Substances in last year

ESPAD

Köszönöm a figyelmet!
arnold.petra@semmelweis.hu